

LATVIAI TREMTYJE

K. STALSANS, Long Branch, N. J.

Rytoj laisvame pasauly esantieji latviai mini savo tautos šventę, kuri pripuolė lapkričio 18 d., vakar. Tai kaip mūsų Vasario 16. Ta proga dedame šį straipsnį, parašytą latvio, istorijos magistro, autoriaus knygos "Latvių ir lietuvių rytinių sričių likimas" (parašyta latviškai). K. Stalsans yra gyvenęs Lietuvoje, gerai moka lietuvių kalbą, kasdien skaito "Draugą" ir yra lietuviams labai palankus. Net ir savo knyga buvo atidavęs spausdinti lietuvių ("Draugo") spaustuvei. Autorius buvo sunkiai susirgęs, bet dabar sveikata pagerėjo ir jis gavo kvietimą iš kultūros skyriaus, veikiančio prie Amerikos Latvių Susivienijimo, važinėti po latvių kolonijas su paskaitomis. Red.

Kiek latvių yra tremtyje?

Tikrų žinių apie tai niekas dar nėra paskelbęs. Turėjome gerą, tautos gyvybinius klausimus punkiai suprantantį statistiką Margerį Skujenieką, bet jam nebuvo lemta pateikti į laisvę: buvo rusų komunistų išstremtas ir sušaudytas. Nepriklausomybės laikais jis buvo statistikos valdybos direktorius. Neturime tokios asmenybės, kaip lietuviams buvo a. a. prof. K. Pakštas.

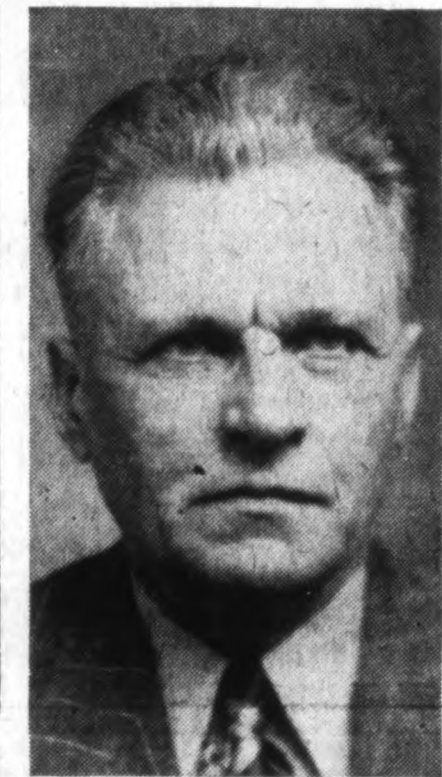
Dar Vokietijoje esant, laikraščiuose buvo teigiama, kad 1944/45 metais kas dešimtas latvis yra palikęs tėvynę, išvykdamas į vakarus. Taip maždaug ir gali būti. Paskutinis visuotinis tautos surašinėjimas Latvijoje buvo 1933 metais, pagal kurį gyventojų buvo nepilni 2 milijonai, iš jų latvių 75,5%. Kadanę surašinėjimai vyko kas penkerius metus, sekantis surašinėjimas turėjo būti 1940 m. sausio mėn., kada Latvija dar buvo laisva ir nepriklausoma, bet vyriausybė paskelbė, kad surašinėjimas atidėtas, tikriausiai dėl susidariusių tuo metu politinių aplinkybių.

1933 m. gegužės mėn. statistikos valdybos demografinis skyrius paskelbė, kad Latvijos gyventojų skaičius peršoko 2 milijonus, būtent 2,001,900. Kiek iš jų buvo latvių, kiek mažumų, nebuvo paskelbta. Imant dėmesį, kad latvių 1935 m. buvo 75,5% ir tas nuosimtis iki 1939 m. gegužės nesumažėjo, latvių skaičius turėjo būti 1,508,932. Gal net ir daugiau. Po vienerių metų, iki Latvijos nepriklausomybės praradimo 1940 m. birželio 17 dieną, visų gyventojų, taip pat ir latvių, skaičius dar padidėjo, kaip tai įrodė ankstesnįjį surašinėjimą.

Tremtyje apie 150,000

Jeigu teigiama, kad kas dešimtas latvis iškeliavo, tai iš viso iškėliavusių bus apie 150,000. Toks skaičius kartais tremtinių laikraščiuose dar Vokietijoje buvo minimas. Čia įdomu, kad pagal 1959 m. komunistinio visuotinio tautos surašinėjimo žinias, dabar Latvijoje yra 1,400,000 latvių. Jų nuosimtis nuo 80% (1942 m., kada vokiečiai buvo repatriavę ir žydai nebuvo įtraukti) yra nukritęs iki 62%, vis dėl įsibrovusių rusų ir kitų svetimtaučių. Sovietų Sąjungoje dabartinio metu latvių esą 100,000, o priskaitant esančius laisvėje, iš viso latvių susidarytų maždaug 1,650,000.

Čia neįtraukti anksčiau, po 1905 m. revoliucijos, pabėgu-

Istor. mag. K. Stalsans

kur dėl ligų ir bado daugumas mirė, ypatingai vaikai. Karo pradžioje (prieš vokiečius) Rytprūsioje 1914 m., o paskui 1915–1917 m. dėl rusų išdavystės buvo išžudyta dešimtis tūkstančių latvių kareivių prie Dauguvos, Tyrelio balose ir kitur. O kiek sugrįžo iš Sibiro ir Rusijos lygumų ir belikę po kautynių.

Vistiek tauta, atgavusi laisvę, atgimė, prisikėlė. Ir vėl Antrasis karas. Dabar jau prieš pačius veidmainius rusus. Ir vėl dešimtimis tūkstančių išžudymas pačių geriausių sūnų Volchovo balose, Kuršo "tvirtovė" ir dar kartą Prūsioje (1944/45 m.).

Krasnajo likimas

Paskutiniiais nepriklausomybės metais pasirodė V. Krasnajo storokas, imponuojantis leidinys "Latvieši", vienintelis to kio rūšies su smulkiais statistikos ir kitom žiniom apie latvių visame pasaulyje, kurių tada buvo per 1,700,000. Knyga parašyta su didele meile savo tautai. Tai suprato ir įvertino pats paskutinis prezidentas Karolis Ulanis, kuris taip pat buvo save visiškai paaukojęs tautai. Jis globojo knygos autorių ir padėjo surasti darbo Rygos miesto įstaigose tam nepažįstamam, neturtingam Latgalijos studentui.

Idomiausia, kad V. Krasnajs buvo kilęs iš surusintų tėvų Abrenės apskrities rytinės dalies, kurie savo metu prievarta iš katalikybės buvo suvaryti į rusikąją pravoslaviją, o tokių ten buvo mažiausia 35,000–40,000. Jis šaukė susirinkimus, kuriuose dalyvavo tūkstančiai, ragino nutautusius brolius neužmiršti savo kilmės, sugrįžti prie motinos tautos ir t. t. Žinoma, buvo kam tai nepatiko.

Kai tik rusų kariuomenė įsiveržė į Latviją, Krasnajs tuo jau dingio. Niekas iš pažįstamų jo nesutiko. Nei matė. Jis buvo nužudytas. Iš to matyti, kokie jau 1940 m. buvo rusiškųjų nutautintųjų sovietiniai tikslai, kuriuos jie dabar žiauriai vykdo.

Po visą pasaulį

Keletas šimtų tremtinių yra Prancūzijoje, Belgijoje, Danijoje, mažesnis grupės — Norvegijoje, Austrijoje ir Italijoje. Daugiausia latvių tremtinių yra įsikūrę JAV-se. Prieš kelias dienas pasirodė žinių, kad čia yra apie 50,000, bet Australijoje — 20,000. Dažnai rašoma, kad Švedijoje yra apie 5,000, Vakarų Vokietijoje 12,000, bet Anglijoje ir Kanadoje jau dešimtimis tūkstančių, Pietų Amerikoje, kartu imant, ypatingai Brazilijoje, Argentinoje ir Venecueloje atsiras apie 10,000. Iš viso ir susidarys aukščiausiai nurodytas 150,000 tremtinių skaičius, juo labiau, kad pagal daugelio parapijų davinius latviai ir tremtyje didėja: gimusiųjų skaičius yra žymiai didesnis, negu mirusiųjų. JAV ir Kanados parapijų žiniomis mišrių vedybų skaičius nėra didelis. Išimtis yra Vokietija, kur mažai latvių moterų.

Kultūrinis gyvenimas tremtyje

Kadangi didesnė dalis tremtinių yra apsigyvenę JAV-se ir Kanadoje, ypatingai intelektualų, todėl čia visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas spartesnis, aktualesnis, vadovaujantis. Neatsilikia kolonijos Europos ir Australijos kontinentuose. Kurį laiką buvo svarstomas apie Pasaulinę latvių Sąjungą, bet laikinai atidėta. Veikia atskirios bendruomenės įvairiuose kontinentuose ir valstybėse. Didžiausieji iš jų yra Amerikos Latvių Susivienijimas, prie kurio veiktams, rengiami bazarai, loterijos, rinkliavos ir t. t. Už įgytą pelną išlaikomos šeštadienio mokyklos, puoselėjamas šalpos darbas.

Tremties bažnyčia

Didelį vaidmenį atlieka tremties bažnyčia. Yra suorganizuota daug parapijų, dideliuose miestuose net po 2 ir 3. Keletas parapijų yra įgijusios savo nuosavybę, perkant arba statant savo bažnyčias, kad nereikėtų mokėti kartais perdėm aukštų nuomų amerikiečių parapijoms, prie kurių yra prisiglaudusios, ir kad pamados galėtų būti sekmadeniais rytmečiais, o ne po pietų. Šalia ganytojų pareigų, kunigai, padedant parapijų valdyboms, atlieka didelius darbus. Yra tokių veiklių parapijų, kurios nuolat rengia vertingus koncertus, dalyvaujant žinomiems solistams, pianistams, smuikininkams; organizuojami chorai pamaldoms ir koncertams, rengiami bazarai, loterijos, rinkliavos ir t. t. Už įgytą pelną išlaikomos šeštadienio mokyklos, puoselėjamas šalpos darbas.

Šeštadieninės mokyklos

Pats svarbiausias darbas, už kurį visuomenė turi būti dėkinga Bažnyčiai, yra šeštadienio mokykla, be kurios neįmanoma vaikams ir jaunumenei svetimųjų jūroje išlaikyti tautinę dviasį ir gryną kalbą. JAV-se šeštadienio mokyklų tinklas yra gerokai išsiplėtęs. Šių mokslo metų pradžioje buvo paskelbta, kad be Kanados veikia 58 mokyklos su 324 mokytojais ir apie 2,000 mokinių. Apakaučiui, kad trečdalis, turbūt daugiau, mokyklinio amžiaus latvių vaikų nelanko šeštadienio mokyklų. Priežasčių yra įvairių: mokyklos tolimumas, darbo sąlygos, šeimos padėtis, bet daugiausia — tėvų abejingumas latviškai mokyklai. Kanadoje veikia nemaža šeštadienio mokyklų. Dėstoma visur religija, latvių kalba, Latvijos geografi-

Latvių kultūrininkų grupė JAV-se (iš kairės į dešinę): "Dzimentes Balss" redaktorius kun. N. Trepas, dailininkė Emilija Kledze; rašytojas, teisininkas, karamikas Aleksis Rubulis.

B. Buračaitė

KUR TU BUVAI?

Toks liūdnas angelas sename bažnytelės vitraže žiūrėjo į mane ir klausė: — Kur tu buvai? ..

Ir daros neįauku. O gal kas nors ir prapulė nuėjo. .. Gal tiktai mairuose tai matė lelija. .. Bet, Viešpatie, nei jie darė Alyvų aną nakt neišbudėjo Jie, Tavo išrinktieji, anei jie. ..

Bet angelas senosios bažnytelės vitraže Taip liūdnai žiūri į mane. ..

NAMAI

Jeigu sugrįžęs vėl vakarą rasi sutemusius takus, Ir namų vartus uždarytus, ne tau nupintus vainikus. Nerūstauki.

Šitie namai tau svetimi. Ir negyvenki viltimi, Kad jie grąžinti gali tai, ką jiems davei. ..

Šešėlis medžių taip nykia tylus. Ir žingsnis apsigrižta toks gudus. Nes šie namai nebuvo amžini. ..

ja ir istorija ir dainavimas. Didžiausios iš jų yra Toronto, Hamiltone, Londone, Ottavoje. Jas lanko šimtai mokinių.

Latvių gimnazijos

Šalia tų mokyklų, keliuose didmiesčiuose, kaip New Yorke, Chicagoje, Minneapolyje, Indianapolyje, Grand Rapids, Linkolne, Toronte, Hamiltone galbūt ir kitur, veikia aukštesnio tipo latviškos mokyklos, lygiai kaip Chicagoje aukštesnė lituanistikos mokykla, New Yorke net 2 tokių mokyklos. Jos yra vadinos latviškomis gimnazijomis, nes aukščiau išvardintieji dalykai yra dėstomi pagal, nors ir ne pilnai, nepriklausomybės laikų gimnazijų programą. Tokias gimnazijas baigusieji yra atidaryti 2 metų pedagoginiai kursai, kur nušiemai jaunos kartos mokytojai šeštadienio mokykloms. Ruošiamas tap pat tautos universitetas, kur dėstys ir paskaitas laikys tremties profesoriai latvių kalba. Tokia įstaiga laikinai bus tikiai New Yorke.

Latvių gimnazija Vokietijoje Vargo mokyklų yra taip pat ir kitų kontinentų kolonijose. Bet pasididžiavimas yra vienintelė latvių gimnazija su internatu Muensteryje, Vokietijoje, kur visi dalykai dėstomi latvių kalba ir auklėjamas tautiškas, lygiai kaip ir lietuvių Vasario 16-os Gimnazijoje. Prie gimnazijos veikia pradžios mokykla. Mokinių iš viso apie 100. Šiais mokslo metais abi mokyklos persikeitė į Koelno apylinkes. Dabar jaunimo organizacijose yra svarstomas klausimas apie tokių gimnazijos įsteigimą Amerikoje.

Prieš pradėdant šituos mokslo metus, Philadelphiaje buvo suaukta rytinio krašto mokytojų konferencija, kuri priėjo išvados, kad šiame krašte auklėjimas namie ir mokykloje turi didelių trūkumų. Tėvai, stengdamiesi įgyti kuo daugiau materialinių gėrybių, visiškai pamiršo mokytojų dvasines kultūros vertybes. Kriminaliniai filmai, televizija, komikai išvysto vaikuose palinkimą į muštynes, kerštą, neapykantą. Mokyklose trūksta autoriteto, taip pat šeimose. Šeštadienio mokykla turi būti pirmoji. Į latviškus vaikų darželius reikia siųsti kuo anksčiau, prieš 6 metus, nes šie metai yra lemiantieji visam amžiui.

Krišjano Barono sukaktis

Latviai ir lietuviai kartais yra vadinami dainininkų tautomis. Iš tiesų, tai ir gali būti. Šiomis dienomis visos latvių tremtinių kolonijos rengia latvių dainų

(Nukelta į 2 psl.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Los Angeles Dailių Menų Klubas lapkričio 5 d. susirinkime pagerbtas Bernardas Brazdžionis, neseniai laimėjęs "Aidy" žurnalo literatūrinę premiją už savo dar rankraštyje tebesančius eilėraščius, suburtus po antrašte "Vidudienio sodai". Brazdžionio kolegoms pavyko padaryti "sąmokslą" ir rankraštį, kad ir labai trumpai, iš autoriaus "išsmugeliuoti". Pagal jį literatūros kritikas Bronys Raila DMK-ui parengė spalvingą kūrinių apžvalgą — essey. Ją, kiek pakeistą, paskelbs "Vidudienio sodams" suspindėjus knygynų lentynose.

Brazdžionui, kaip naujam laureatui, DMK įteikė visų dalyvusių pasirašytą sveikinimą, nupieštą Danutės Vebelių. Taip pat "Brazdžionui ir poniai įteiktos puokštės gėlių. Savo trumpame žodyje Bern. Brazdžionis nustebeš dėkojo už jam išreikštą kitų čia esančių menininkų pagarbą, kuri labai gražiai atrodė dabar, o po dešimt ar keliolikos metų atrodys dar gražiau. Jisai savo kūryboje niekad nesūlo programos, tik ieško meno. Jo kūrybos kritikai dažnai ginčijasi ir karais nurodo, ką autorius norėtų pasakyti tuo ar kitu eilėraščiu. Tiesa, jam yra siūlyta taip: jei pranašauji, tai pranašauk il- grom distancijom; bus mažiau kritikos. Jis negalvoja apie distancijas. Rašo daugiausiai tikindamas šių laikų lietuviui. Ateitis parodys pati, kas ir kaip bus. nesvarbu, mes norėsime ar ne.

Dailių Menų Klubas į savo tarpą narius priima laikydamas ar tik ne griežčiausių įpročių (jei rašytojų įstatų neturi) iš visų lietuviškų meninių vienetų. Be kitko naujasis narys, dėl kurio meninio lygmens vienoje ar kitoje meninėje srityje neabejojama, parašo savo credo ar pasisakymą kuriuo meniniu klausimu. Raštas įteikiamas DMK pirmininkui ar metraštiniui bent pora savaitių prieš susirinkimą, į kurį raštu co-referatą — atsakymą paruošia kitas DMK narys.

Po ilgokos pertraukos DMK priėmė naują narį: daugkartinę lietuviškos literatūros laureatę Alę Rūtą. Apgalvotame, širdingai paruoštame žodyje prelegentė pasisakė, kodėl ji ateina į Dailių Menų Klubą, jautriai nusakė savo credo, užsiminė apie savo džiaugsmus bei liūdesius kaip rašytoja.

Juozas Tininis, vienas DMK steigėjų, neseniai sugrįžęs iš studijų Vienoje, buvo Alės Rūtos co-referentas. Panagrinėdamas naujojo DMK nario pasisakymus paeiliui, lietė rašytojo kaip kūrėjo vietą gyvenimo kasdienybėje, savybės, padarėnčias kūrinių tikrai vertingų. Pasidžiaugė nauju DMK nariu — Ale Rūta.

V. K. Jonyno grafikos, kitokių paveikslų parodė Irena Krivickaitė - Raulinaitienė. Pasigėrėta rūšų žinomo dailininko kūrinių. Juos galima įsigyti.

Einamuose reikaluose, be kitko, pristatyti pirmą kartą kaip svečiai dalyvaujantieji. Jų tarpe neseniai iš Argentinos atvykęs fotografas — žurnalistas Leonas Kančauskas, šį DMK susirinkimą gausiai fotografavęs.

Susirinkime dalyvavo šie DMK nariai: prof. Mykolas Biržiška, Bernardas Brazdžionis, Alė Rūta, Bronys Raila, Juozas Tininis, Bronius Budriūnas, Algirdas Gustaitis, Danutė Mitkienė, Gasparas Velička, Svečiai: Juozas Balčiūnas - Švais-tas, Jurgis Gliuda, Vladas Val-

tiekūnas, Edmundas Arbačiauskas - Arbas, Dalė Karaliūtė, Irena Krivickaitė - Raulinaitienė, Leonas Kančauskas, Violeta Mitkutė. Eilė narių ir svečių buvo su žmonomis, vyrais.

Naujuoju DMK pirmininku išrinktas Bernardas Brazdžionis.

Mažais būreliais menininkai keletą valandų laisvai šnekučiavosi, diskutavo, labai mieliai šeiminkų p. p. Mitkų vaišnamiai. (lg)

• Dr. V. Litas praėjusių sekmadienį L. Kat. Mokslo Akademijos Chicago židiniui skaitė pranešimą apie chromozomų aberaciją. Chromozomai yra maži kūneliai, kurie yra kiekvieno organizmo celėje. Žmogaus kūno celėje yra 46 chromozomai. Seniau buvo mokoma, kad jų yra 48, tačiau paskutiniai tyrinėjimai rodo pas normalius žmones jų esant 46. Chromozomai dauginasi skilimo būdu. Žmogus išsivysto iš chromozonų. Pusę chromozonų žmogus gauna iš savo tėvo, pusę iš motinos. Suprantama, kad nuo chromozomų pasiskirstymo naujame individe priklauso jo psichofizinės savybės.

Savo pranešime dr. V. Litas padarė vienos chromozomų poros, būtent lytinių chromozomų paskutinių tyrinėjimų apžvalgą. Šie tyrinėjimai, atlikti įvairiuose pasaulio kraštuose, buvo daromi su mažosiomis musėmis. Paskelbta, kad kartais lytinio susijungimo metu kai kurie chromozomai neatsiskiria ir tokiu būdu duoda progos gimti vienu ar kitu atžvilgiu defektingiems individams. Labiausiai priklauso trūkumas nuo chromozonų neatsijungimo yra vadinamasis mongoloidas tipas. Mongoloidai daugiau gimsta iš senesnio amžiaus moterų. Mongoloidas turi 47 chromozomus.

Po paskaitos buvo paklausiama ir diskusijos, kuriose dalyvavo kun. dr. Urbonas, kun. P. Celiešius, P. Maldeikis, kun. Kubišius, Maldeikienė, B. Vitkus ir kun. V. Bagdanavičius.

Šia pačia proga buvo perrinkta nauja židinio valdyba, į kurią įėjo P. Maldeikis pirmininku ir kun. V. Bagdanavičius sekretoriumi.

• Moksleivių metraščių. Chicago Aukšt. Lituanistikos Mokyklos auklėtiniai ir šiais mokslo metais išleis savo metraščių. Sudaryta tokia metraščių redakcija kaip komisija iš VI—VIII klasių moksleivių: vyr. redaktorius — Nijolė Radvilaitė, padėjėjas Jolanda Gamziukaitė, sekretorius Danguolė Šukelytė, fotografas Petras Nalis, reklamos reikalams Ramunė Juozavičiūtė ir Nerijus Paulionis, technikiniais reikalais Laisvūnas Skeivalas, nariai — kandidatai: Rimas Marcinkus, Kristina Grabauskaitė, Mykolas Drunga, Algis Kuraitis, Milda Pakalniškytė.

Planuojama didinti metraščių formatą, gausiau jį iliustruoti ir pateikti ko platesnę mokyklos kroniką.

• Kazimieras Rubis paskirtas dėstytoju, assistant profesor titulu, JAV Laivyno Akademijoje Annapolyje, Md. Prof. Rubis drauge su savo žmona ir jų 4 mėnesių amžiaus dukrele gyvena Chesapeake Bay, Annapolio priemiestyje. Dėsto Science Departamente.

• Kun. Vladas Goras, Laterano Universitete išėjęs aukštasis civilinės ir bažnytinės teisės studijas, rašo disertaciją iš baudžiamosios teisės apie privertiamuosius darbus Sovietų Sąjungoje.

„MAŽI ŽINGSNIAI“

Nauja Br. Naujokaičio knyga

IGNAS MALĖNAS, Cleveland, Ohio

Tai dešimt pasakojimų jauniui. Ir visi nusisekė, netuščiaivurial, alsuoją gyvais tėvynės laukų žiedais, vakar pergyvenais įspūdžiais. Matyt, kad autoriui savo kraštas nebuvo „vis tiek pat“. Jis jo takelius išmynė, jo balas išbraildžiojo, miško keliu išslampinėjo. Dėlto jo vaikystės atsiminimai yra tokie ryškūs, įtikina. O pasidžiaugti jais yra — ku. Mat, čia perdėm nerassite pykšt! pokšt!, bet švelnų, malonų, meile persunktą tėvų žemės kampelį.

Pirmasis pasakojimas „Kalėdos pas zuikutį“ nors standartinis, bet dvelkia paprastu lietuviškumu. Zuikučių palapinėje Kalėdos švenčiamos beveik tokiu pat būdu, kaip ir pas mus.

Antrasis „Kalėdų Senelių šalis“ pratina dorybei ir darbui — Algiukas nubūdęs sako: puiki ir graži ta Kalėdų senelių šalis. Nei piktumui, nei neteisybei nėra jį kelio.

Trečiame pasakojime „Kiškučių dovanos“ svarstomos dvi jos dovanos vaikams: nuneškit pintinėle vaikams. Jaučiu, kad juodu pasitaisys.

Pasakojimu „Velykų rytą“ duodamos paruoštos vaizdas Lieuvoje. Pasakojimas baigiamas: Ir imame tikėti, kad vėl sugrįš gražieji laikai ir, kad mes vėl švęsimės Priskikimo šventę savo tėvynėje.

Pasakojimas „Pėmpės“ — tai pėmpinė simfonija. Moko mylėti gamtą.

— Man gaila pėmpių, mamytė, be reikalo paėmiau jų kiaušinėlius, — sako Petriukas. — Geras esi, Petriuk, jautri tavo širdelė... Tik ar ne perkietas bus gyvenimo kelias tavo jautrumui... — pastebi tėtė. O tėtės būta gero psichologo.

„Zuiko pyragai“ — tai pasakojimas, kuriuo nori netikėti ir patys vaikai. O kad sugrįžtų anie gerieji laikai — dažnai pasako Marytė. Ir tie laikai sugrįš. Tikrai jie sugrįš.

„Vytukas ir voverytė“ — tai pasakojimas, kaip Vytukas buvo prisipratęs voverytė Drautė. Suprantama, kad Vytukas užaugo, o Drautė galėjo ir pasenti. Bet jeigu voverytė tebėra gyva ir sveika, tai ir dabar ji beldžiasi į langą, valgo riešutėlius, Vytukas palydi ją iki didelio drėveto medžio.

Autorius stačiai prisirišęs prie gamtos ir, jeigu galima, tai jis neduoda gyvuliukui net nūnykti. Jis turi jam gyventi amžinai. Taip autorius gamtą myli.

Pasakojime „Mūsų varnėnas“ glaudus sugyvenimas su varnėnu, kurį padovanota dėdė Jeronimas. Varnėnas, išmokytas kalbėti, virto tikru draugu ir gyveno net už lango ir vėl grįždavo į kambarį, kol ilgai išsiskrido į šiltuosius karštus.

Pasakojimas „Žemė šaukia“ pats prasmingiausias ir puikiausias.

KELNĖS UŽ \$1

Užsisakę sau kostiumą Kalėdų šventėms ir vienas extra kelnę, gausite tik už vieną dolerį. Nežiūrint kokios rūšies medžiagos išrinktumet, kostiumas bus pagamintas iš pasirinktos medžiagos ir pritaikintas pagal užsakytą figūrą. Užsakymai priimami iki lapkričio 20 d. Kreipkitės į D. Jurjoną, 3251 So. Halsted St.

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St. FR 4-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimas-taisyimas. Sek. uždaryta

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkrautimus bei pervedimus iš telmų ir artimų gatvių.
Tel. RE 7-7083

Latviai tremtyje

(Atkelta iš 1 psl.)

rinkėjo Krišjanio Barono 125 m. gimimo sukakties minėjimus. Jis yra gimęs baudžiaivos laikais, 1835 m. spalio 31 d. Kuršė. Su dideliais sunkumais prakšynė sau keią į aukštąjį mokslo Tartu universitetą, Estijoje, kur iš tarpo 40 latvių studentų, beveik jau suvokietintų, atsiskyrė nedidelis 10–12 susipratusių vyrų būrelis, kurie praėjusio šimtmečio penktame dešimtmetyje davė pradžią visam latvių tautos atgimimo ir prisikėlimo laikotarpiui. Prie jų priklausė Krišjanis Barons. Tai dvasios didvyris. Iš jo veiklos matome, ką tautai reiškia atskiros asmenybės. Jeigu jis būtų nuėjęs tarnauti svetimiesiems, virtęs vokiečiu arba rusu, kaip tuo metu latviai buvo kaimai tarp dviejų gėrų, tauta dabar kažin ar būtų turėjusi tuos milžiniškus dvasios turtus, kuriuos jis yra palikęs.

Kr. Barons paaugojo visą savo ilgą amžių tautosakos, tikriau sakant, latvių dainų rinkinui. Surinko 218,000 dainų, vaizduojančių žmogaus gyvenimą nuo lopšio iki kapo. Iš viso susidarė 7 dideli, stori tomai. Tai jū toks mažos tautos dvasinis turtas, su kuriuo sunku susidaryti net ir didelę tautai. Net jų metų rusų mokslo akademija pripažino latvių dainų mokslišką vertę ir paskyrė jų leidimui lėšų.

Latviai mėgsta dainą

Kr. Barono dvasia, jo surinktos dainos tebegyvuoja dabar, gyvuos ir ateity. Tremties mokyklose dainoms skiriama svarbi vieta. Nėra sueigos, nėra viešos nagės, kur nebūtų dainų, nekalbant jau apie chorų ir solistų koncertus. Latviai mėgsta giedoti, dainuoti.

Kur tik galima, susidaro chorai. Nedaug yra kolonijų, kur nebūtų chorų, o didmiesčiuose jų yra po keletą. Jie duoda atskirus koncertus, dalyvauja įvairiuose parengimuose, gieda pamaldose. Choruose yra gimusi idėja rajoninių ir visuotinių dainų švenčių kaip tėvynėje, taip tremtyje.

Jau Vokietijoje penkerių metų laikotarpį keliose vietose įvyko rajoninės dainų šventės, o čia, naujame pasaulyje, yra buvusios 4 visuotinės dainų šventės: Chicagoje, Toronte, New Yorke, Indianapolyje — daug chorų, šimtais giedotojų, daug tūkstančių lankytojų ne tik iš šiaurės, bet ir iš Pietų Amerikos. Paskutinėje visuotinėje dainų šventėje Indianapolyje dalyvavo apie 7,000 žmonių. Dainų šventės ir koncertai yra ruošiami Anglijoje ir Australijoje. Neseniai Sidnėjaus šventėje buvo per 2,000 svečių.

Dainų šventės tęsiasi 3 dienas. Pirmą dieną būna generali-

nė visų suvažiavusių chorų repeticija, taip pat ruošiamas meno paroda. Antroji diena būna tautinių dirbinių paroda, sporto rungtynės, o vakare naujų kūrinių koncertas ir teatro vaidinimas, daugiausia patriotiško turinio. Trečioji diena paskirta pačiam koncertui — dainų šventei. Vakare — suartėjimo balsai. Tai tik tremtyje, kaip tai ir turi būti. Tėvynėje to nebuvo. Tenai visuotinės dainų šventės tęsėsi 2 dienas aikštėje, atvirame ore Rygoje.

Kr. Barono surinktų dainų tekstus kompozitoriai mėgo anksčiau ir mėgsta dabar tremtyje panaudoti kūriniams chorams ir solistams. Tremtyje yra žinomi kompozitoriai: Janis Medinis, Voldemars Ozolinis ir Volfgangs Darzinis. Paskutinis neseniai išleido 200 naujai sukomponuotų dainų.

Pradėdam tautos prisikėlimo laikais, kada 1873 m. Rygoje įvyko pirmą visuotinę latvių dainų šventę, jos buvo ruošiamos kas 5 metus su pertrauka — pirmo Pasaulinio karo metu. Nepriklausomybės laikais pirmoji šventė įvyko 1923 m., paskutinė — 1937 m. Net antrojo Pasaulinio karo metu, 1943 m., visoje Latvijoje buvo ruošiamos rajoninės šventės 70 metų sukakties proga nuo pirmosios latvių visuotinės dainų šventės. Didžiausia iš jų buvo Rygoje.

Daina visuomet yra buvusi žmonių jungiamoji jėga, todėl dainų šventės turi labai didelę tautos vienijimo reikšmę. Čia vienas latvių dainos pavyzdys:

Padziedāsim mēs bāliņi
Visi vienā pulciņā, pulciņā,
Visi vienā pulciņā.
Dievs to zin, kur citu gadu
Mēs bāliņi dziedāsim,
dziedāsim,
Mēs bāliņi dziedāsim...
Lietuviškai būtu:
Pagiedosim mes broleliai
Visi vienam būrelyje, būrelyje,
Visi vienam būrelyje.

Dievas žin, kur kitais metais
Mes broleliai giedosime, giedosim,
Mes broleliai giedosim.

Kitas bus karo pulkelyje,
Kitas bus smilčių kalnelyje, kalnely,
Kitas bus smilčių kalnelyje.

MOVING

2047 W. 67th Pl. WA 5-8063
R. SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.

DR. G. SERNIS
Lietuvių akių gydytojas
25 metų patirtis
Tel. Yards 7-1000
Fritsko Alkinas
Kreivės Akis
Mitas.
Ofisas ir Akies Dėvė
756 WEST 35th STREET
Valandos nuo 10 iki 3 val. ir 6 iki 8 val. uždaryta. Penkt. ir šab. 10–12 val. po pietų. Ašis pagal apžiūrą.

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
5430 So. Kedzie Ave.
Pirmia ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu n. HENLOCK 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį. Ir šab.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLIO LIGOS
Fritsko Alkinas
6822 South Western Avenue
Val.: kasdien 10–12 val. ir 7–8 v. vak. Šeštadienis 10–11 val. Trečiadienis uždaryta. Kt. laiku susitarus. Ofiso telefonas PR 8-3229. Rez. telef. Walbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 9–8 val. vak. Šešt. 2–4 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telef. LAfayette 3-6048. Rez. Walbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

Kas bus karo pulkelyje,
Lauks namo pereinantį, pareinant,
Lauks namo pereinant.

Kas bus smilčių kalnelyje,
To amžinai neregėsi, neregės,
To amžinai neregės...

Lietuviškai skamba beveik taip pat, nes kalbos senovėje buvo daug panašesnės, negu dabartiniu metu.

KRONIKA

• Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimas Chicagoje. Liet. Katalikų Mokslo Akademijos centro valdyba yra pavadusi Chicago širdinui organizuoti Akademijos suvažiavimą Chicagoje 1961 metų rugsėjo mėn. 2–4 dienomis. Padėkos Dienos savaitgalį. Suvažiavimas studijos krikščioniškosios kultūros dabartinę padėtį ir tolimesnius jos uždavinius. Plenumo ir sekcijų posėdžiuose mokslinius pranešimus padarys per 20 katalikų intelektualų.

• Kun. Jonas Riaubūnas, aukštųjų teisės mokslų išėjęs Gregorianumo Universitete, rašo disertaciją iš bažnytinės teisės.

• L. Zaikienės dainų recitalis įvyks Los Angeles, Calif., 1961 m. bal. 22 skautų „Židinio“ šventėje.

Naujus ir vart. automobilius parduoda
TONY BALAS — HE 4-8200
TONY PIET PONTIAC
6617 S. Western, Chicago 36, Ill.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
aparatai, Protzai, Med. Bau. dazai. Spec. pagalba kojoms (Arch. Support) ir kt.
Val. 9–4 ir 6–8. Šeštadienis 9–11. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. G. SERNIS
Lietuvių akių gydytojas
25 metų patirtis
Tel. Yards 7-1000
Fritsko Alkinas
Kreivės Akis
Mitas.
Ofisas ir Akies Dėvė
756 WEST 35th STREET
Valandos nuo 10 iki 3 val. ir 6 iki 8 val. uždaryta. Penkt. ir šab. 10–12 val. po pietų. Ašis pagal apžiūrą.

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
5430 So. Kedzie Ave.
Pirmia ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu n. HENLOCK 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį. Ir šab.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLIO LIGOS
Fritsko Alkinas
6822 South Western Avenue
Val.: kasdien 10–12 val. ir 7–8 v. vak. Šeštadienis 10–11 val. Trečiadienis uždaryta. Kt. laiku susitarus. Ofiso telefonas PR 8-3229. Rez. telef. Walbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 9–8 val. vak. Šešt. 2–4 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telef. LAfayette 3-6048. Rez. Walbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1–4 ir 7–9 Antr. 1–6, treč. ir šab. pagal sutartį. sek. uždaryta.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0535
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3235
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
(Bendra praktika ir Alergija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 9–5 val. vak.; šeštad. 2–4 val. popiet. Ligonius prima pagal susitarimą.

DR. RUTA BUTNIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
744 West 35 St. Tel. BI 7-8883
Val. 9 v. r. 1 p. p. d. 4:30–6 v. p. p. d. 2801 W. 63 St. (Kampas California)
Val.: 1:30–4 p. p.; 7–9 p. p.
Tel. HE 6-4658
Rez. tel. HE 4-4512

DR. J. G. BYLA — BYLAITIS
Nervų-Smegenų Ligos. Chirg. OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos: šeštad. susitarus, skambinti tik pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., tik nuo 2–4, 6–8 val. PROspect 6-1795. Res. TRE-MONT 9-5490.

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
spec. vidaus ligos
6317 South Western Avenue
Tel. ofiso — REPUBLIC 7-4900
namu — GROVEHILL 6-5181
Valandos: kasdien 1–7 v. p. p. Šeštad. 1–5 val. p. p., trečiadienis uždaryta. Dėl tikslaus priėmimo laiko (apointment) maloniai susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų laukti lauk.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusėja ir moterų ligos
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2–4 ir nuo 6–8:30 v. vak. Šeštadienis nuo 2–4 v. popiet. Trečiadienis pagal sutartį. Ofiso tel. Virginia 7-0036. Rezidencijos tel. BEVERLY 8-8244

DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 2-0001

DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusėja ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1–3 ir 6–8 val. vak. Šeštadienis 1–4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st St.
Val. kasdien nuo 6–8 val. vakaro. Šeštad. nuo 12:30 — 2:30 val. p. p. Treč. ir kitu laiku tik susitarus. Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017

DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JOKAA)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
5002 W. 16th St., Cicero, Illinois
Val.: kasdien 9–5 v. p. p. Šeštad. 11–2 p. p. Treč. ir kt. laiku tik susitarus

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1 — 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šab. uždaryta

DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 W. Marquette Road
Valandos 9–12 ir 7–9 v. v

Liūdna Klaipėdos Konservatorijos sukaktis

JUOZAS STROLIA, Chicago, Ill.

Lietuviai muzikai, mokęsi Klaipėdos Konservatorijoje, šiemet mini 30 metų sukaktį nuo jos likvidavimo.

Ši muzikos mokykla įsteigta 1923 metais kompozitoriaus Stasio Simkaus ir Klaipėdos lietuvių ir vokiečių muzikos entuziastų rūpinimu. Nuo 1925 metų sausio 1 dienos ji buvo įstatymais valstybinės teisės, o 1930 metų rudenį staiga ji buvo likviduota. Jos vietoje vėliau buvo įsteigta privati žemesnio tipo mokykla.

Negatyvi šios mokyklos sukakties pusė neleidžia šiandien su džiaugsmu apie ją rašyti. Tačiau per dvidešimt metų Klaipėdos konservatorijos mokyklai, kuriai priklausė ir šios įstaigos infamijos ir keistų asmenų informacijos ir keistų trumpų jų replikų šios mokyklos ir būvisių jos mokinių adresu, visą eilę metų nuo pat jos įsteigimo net ligi dabartinių laikų pasirodanti spaudoje, verčia išskirti viešumon įsiam daromą moralinę skriaudą ir, nors po 30 metų, pateikti skaitančiajai visuomenei teisingą ir bešališką vaizdą.

On muzikos centrai Lietuvoje

Nors Kaune jau šeštas metus veikia komp. Juozas Naujalis dovaujamoji valstybinė muzikos mokykla, bet anksčiau buvę jo mokymai Stasys Simkas 1924 m. pirmąsias sėkmes išgauti iš Lietuvos ministerijų kabineto išvyk net 72 stipendijas instrumentalistams ir sutraukti pirmiejius savus ir užsienio muzikos akademikus į Klaipėdos Konservatorijos pedagogus.

Tarp St. Simkaus ir Kauno muzikų buvę nepergeriausi santykiai, po šių pirmųjų Simkaus pasiekimų dar daugiau buvo pašliję. Tačiau ryški šių dviejų muzikos mokyklų institucijų vadovybių nesantaika dar pasitvirtėjo, kai naujas švietimo ministras dr. Jokantas 1925 metų pradžioje, vietoj kreipėsi į čia pat pasirodę esamus Kauno muzikus, kreipėsi į Klaipėdos gyventantį kompozitorių Stasį Simką, jam pavesdamas paruošti išsamų pranešimą apie Lietuvos muzikos padėtį. Šis ilgas St. Simkaus raštas, užvardintas "Muzikos reikalai Lietuvoje", vėliau pasirodęs "Ryto" 127 ir 128 numeruose ir "Muzikos" 4 mės numeru, sukėlė audringus abiejų pusių ginčus spaudoje.

Simkus rašė, kad mūsų muzikos mokyklos nepajėgiantis išauklėti savų muzikų, kad bažnytinė muzika žengianti į galutinį nupuolimą ir t. t. ir kad jo vadovaujamoji Klaipėdos Konservatorija einanti tikros ir sparčios pažangos keliu. Ten pat įrodinėjo, kad aukštoji muzikos mokykla turėtų būti Klaipėdoje, kai Kauno muzikos mokykla turėtų ir toliau likti tik žemesnio tipo mokykla, o kaip turinti gerus vargonų muzikos specialistus, galėtų pasilikti prie švietimo ministerijos prieraugio išmokslinimo.

Į šias St. Simkaus reikavusias, Kauno muzikos mokyklos pedagogų tarybos vardu pasirašytas, atsiliepė jos direktorius J. Naujalis, įrodinėdamas spaudoje ("Rytis" ir "Lietuvoje" 1925 m. 156 n-ry), kad "muzikos mokykla ir kompozitoriškas jėgas turintis ir visais atžvilgiais tvirtesnis, negu Klaipėdoje ir t. t. ir t. t.

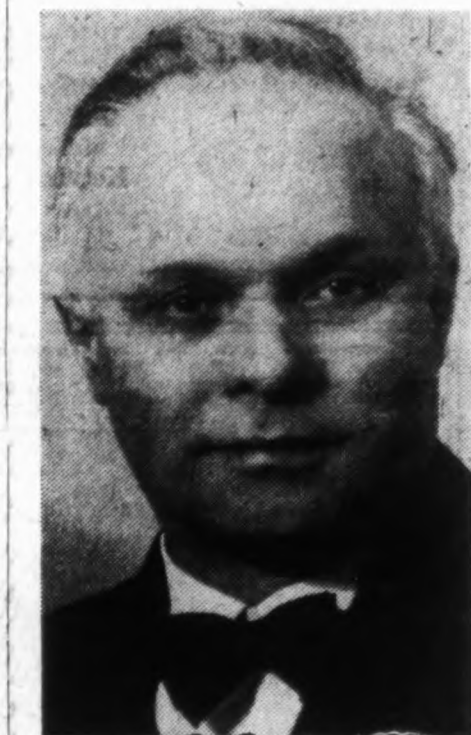
Savaime suprantama, kad kauniškių muzikų ambicija ir jų mokyklos prestižas tuo švietimo ministerio žygiu ir St. Simkaus raštu buvo skaudžiai paliesti ir jų tarpe sukėlė nemažą susirūpinimą, o sykiu ir revanšo dvasią. Čia tik, kad tas kauniškių revanšas neapsiribojo tik vieno St. Simkaus asmeniu, bet išsiplėtė ir net ligi šiol tebėra taikomas ir net vienam dalykui tų dalykų nenusikaltusiam Klaipėdoje studijavusiam muzikui.

Po kauniškiams muzikams nemalonaus švietimo ministerio gesto į Lietuvos švietimo ministeriją ėmė lankytis asmenys, skaudinti St. Simką, kam jis ne-

teisėtai prisidėjęs prie Klaipėdos muzikos mokyklos konservatorijos titulo, kuriuo galinti vadintis tik aukštoji muzikos mokykla. Vėliau buvo užmetinėjamas St. Simkaus netikusių mokslo metodų vartojimas mokykloje ir vis iškeliamas kitokių, skambių, bet visuomenę klaidinančių artimo aky "krislo atradimų". To poveikyje 1927 metų pavasarį Klaipėdos Konservatoriją iš Kauno buvo atvykę muzikai: J. Naujalis, J. Gruodis ir J. Bendorius tikrinti mokslo pažangumą ir mokslo metodus. Po parodomos koncerto Klaipėdos miesto teatre ši Lietuvos muzikų "viršūnių konferencija" rado reikalo net vienam mokiniui duoti tokį klausimą: "Tu juk mokėjai Kaune ir čia. Pasakyk, kurioje mokykloje yra geresni mokslo metodai?"

Šiandien, žiūrint iš laiko perspektyvos ir per pedagogikos akinius, tenka tik pasakyti, kad "viršūnės", spaudoj ir gyvu džiū besiginčydamas apie muzikos mokslo metodus ir tą savo "žinojimą" bedemonstruodamas priešėnka šiuose dalykuose susigaudančią mūsų ano meto visuomenę, tik "pilstė ir tuščio į dyką" nes nė viena, nė kita pusė teoretiškai nekuomet nebuvę studijavusios pedagogikos mokslo.

Mūsų to meto "muzikos viršūnės" Vyriausias Dirigentas jau seniai pasisukė į amžinojo poilsio vietą, bet jų palikuonys, po

Komp. Juozas Strolia

tokio auklėjimo skiepimo net ir ligi pat šių dienų vis dar tebeskirto muzikus į "savus" ir "klaipėdiškius".

Klaipėdos studijavusių ir ten mokslą baigusių muzikų nekrologai imta rašyti JAV-besie lietuvių spaudoje pirmąsias pagarbintant Kauną: "Kauno konservatoriaus išleido daug muzikų..." O Kasely įvykusiame 1946 metais balandžio 27 — geg. 5 d. lietuvių būviniukų suvažiavime vienam buvusiam klaipėdiškiui pradėjus kalbėti dėl tvarkos, kitas suvažiavimo dalyvis kauniškis dainininkas kalbėjusį gana įžūliai pertraukė, išvadindamas jį "kažkokio simfoninio orkestro barabanščiku". Ta pat proga tenka pasakyti, kad minėtasis dainininkas, neilgai dainavęs, jau seniai nuėjo į archyvą, o "barabanščikas" tebėra dainuoja, kaip dainavęs.

Paeiliui nušviečiant čia išskeltus klausimus, pirmiausia reikia pasakyti, kad kalbamais laikais Klaipėdos lygiai kaip ir Kauno muzikos mokyklos nė viena nebuvę aukštoji mokykla. O varšuviškos panaberijos poveikyje kilę ginčai dėl Klaipėdos muzikos mokyklos pasisavinimo konservatorijos titulo atrodė kaip Jonuko su Maryte ginčas, kuri žvaigždė yra šviesesnė — Ausrinė, ar Vakarinė. Mat, Didžioji Lietuva dalį savo kultūros buvo gavusi iš lenkų ir iš rusų. Rusijoje ir Lenkijoje konservatorija reiškė aukštąją mokyklą. Klaipėdos kraštas buvo buvęs vokiečių kultūros įtakoj, todėl Klaipėdoje Konservatorijos vardas nereiškė aukštosios mokyklos, nes Vokietijoje aukštosios muzikos mokyklos dažniausiai

yra vadinamos "Hochschule fuer Musik" arba "Akademie der Tonkunst". Jei kuri nors mokykla su konservatorijos vardu turi aukštosios mokyklos teises, tai šalia jos vardo būna pridėtas dar ir kitas, pvz. "Landeskonservatorium Dresden". "Akademie fuer Musik und Tanz".

Klaipėdos Konservatorija buvo aukštesnioji mokykla ir 1923 metų rugsėjo 1 d. kuratorijos pasirašytame mokyklos statute ji buvo pavadinta "Muzikos mokykla — Konservatorium fuer Musik". Tokį dvilypį vardą ji turėjo ir virš durų Palangos gatvės pusėn. Klaipėdičių ji buvo vadinama "konservatorija". Suvalstybinta ji savo raštų kampe ir antspauduose turėjo įrašą "Klaipėdos Konservatorija".

Kad Klaipėdos Konservatorija būtų buvusi "tik orkestro" arba "barabanščikų" mokykla — yra tik pikti prasimanymai, siekianti diskredituoti iš šios mokyklos išėjusius muzikus prieš lietuviškąją visuomenę. "Tik orkestro mokyklos" Lietuvoje visai nebuvo. Kalbamoji įstaiga, lygiai kaip ir Kauno muzikos mokykla, būdamos valstybinės institucijos, abi privalėjo paklusti vienam ir tam pačiam 1921 m. spalio mėn. 29 dieną Steigiamojo Seimo priimtam muzikos mokyklų įstatymui, paskelbtam Vyriausybės žiniu Nr. 73. Taigi, kaip Kauno muzikos mokykloje, taip ir Klaipėdos Konservatorijoje nelankė ir neįlaikė egzaminų iš to įstatymo 4 ir 5 paragrafais nustatytųjų vieno specialinio ir visų bendrųjų arba šaltinių mokslo dalykų, niekas negalėjo baigti šios mokyklos ir gauti mokslo baigimo dokumento.

Simfoninis orkestras, kuris, paprastai, būna kiekvienos šios srities mokslo įstaigos atstiekimų sintezė ir pasididžiavimas, ir šioje mokykloje turėjo tik privačias šaltinius dalykus, iš kurių net egzaminų nereikėjo laikyti. Stasys Simkus sėkmingai sudarė simfoninį orkestrą iš savo mokinių anksčiau, negu Kaunas, ir dažnai su juo tiek spaudoje, tiek viešai su gyva muzika mėgdavo prieš pavėlavusį Kauną pademonstruoti. Todėl tai ir kilo įvairūs nepasitenkinimai ir kartojosi Krylovo pasakėčia apie lapę ir dešrą, pravaržiuojant šią mokyklą ir iš jos išėjusius muzikus ne tais vardais, kurie jis tikrųjų priklausė.

Klaipėdos Konservatorijos muzikos kultūros įnašas

Klaipėdos Konservatorija — kaip valstybinė mokslo įstaiga — tegyvavo vos penkerius su pusę metų, ir pusantų metų prieš jos suvalstybinimą. Joje yra mokytojavę per 50 mokytojų (lietuvių, vokiečių, čekų, vengrų ir rusų), iš kurių berods tik trys ar keturi trumpalaikiai mokytojai nebuvo baigę aukštojo mokslo. Ši mokykla per tą trumpą laiką sėkmingai išmokslinti eilę įvairių sričių muzikos darbininkų:

1) 1930 metais 32 "klaipėdiškių" buvo priimti į Lietuvos valstybės operą ir sudarė didesnę viso operos orkestro pusę. Dailis jų greit užėmė operos koncertmeisterių vietas. Net toks pasaulinio masto dirigentas N. Malko Prahėje ir čia JAV-besė spaudos žmonių klaipėdiškius muzikus pakartotinai ir su malonumu yra paminėjęs kaip pirmiejius simfonikus.

Kai kurie klaipėdiškiai yra buvę priimti ir į užsienio simfoninių orkestrų, kaip pvz. P.

KALEDŲ SIUNTINIUS
J Lietuva išsiųskite ar užsakykite dail per žinomias lietuviškas bendroves. Greitas pataravimas, žemos kainos, daug naujų prekių.

PATRIA
GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
OR 7-2126

Klaipėdos įlanka

Armonas — Salzburge violančelės koncertmeisteris, o vėliau — Muencheno simf. orkestro celistas; V. Dapšys — Veneculoje, Drezdeno teatro smuikininkai ir kt.

2) Pirmieji operos solistai, kaip pvz. Ant. Dambrauskaitė, Juzė Augaitytė, Stasys Santvaras, Stepas Sodeika ir kt. Taip pat dainininkų — koncertantų: Val. Barmienė, Anat. Grišonas, Z. Strolienė, Joanė Žukauskaitė ir t. t.

3) Iš 50 pedagoginius dalykus baigusių mokinių daugelis dirbo kaip aukštesniųjų mokyklų muzikos mokytojai ir chorvedžiai. Chorų varžybose iš jų yra laimėję premijas: P. Armonas, V. Arnastauskas, P. Četkauskas, A. Grudžinskas, K. Gurevičius, A. Ilčiukas, J. Motiekaitis, J. Strolia, J. Švedas, P. Vachbergas ir kt. Feliksas Svirskis ir J. Strolia po keletą metų yra mokytojavę Vokietijos aukštesn. mokyklose.

4) Klaipėdos Konservatorijai mokėsis fortepijoną ir violančelę Vyta. Marijosius buvo priimtas į valstybės operą akompaniatorium — koncertmeisteriu, o vėliau išaugo į operos dirigentą. Šioje mokykloje mokėsi ir kiti operos, baletu ir valstybės radiofono dirigentai: Jeronimas Kačinskas, Juozas Pakalnis, Aleksas Motekaitis ir karo kapelmeisteriai: P. Armonas, B. Balčiauskas, Z. Anučiauskas ir Motiekaitis.

5) Ten pat yra mokslą baigus pirmoji lietuvių liaudies instrumentų ansamblio organizatorius Jonas Švedas. Nemažiau su mūsų liaudies muzikos instrumentais Klaipėdoje susipažino ir kiti šios mokyklos auklėtiniai: Alfonsas Mikulskis ir Ona Mikulskienė ir liaudies muzikos instrumentų tobulintojai Albinas Liepė ir Pranas Serva.

6) Klaipėdos Konservatorija išleido nemažą būrį jaunų muzikų — pasiryžėlių, kurie buvo priaugę užimti Lietuvos aukštųjų mokyklų mokytojų, inžinierių ir mokslo katedrų asistentų vietas. Pvz. Kauno valstybinės konservatorijos mokytojai tapo šie "klaipėdiškiai": 1) J. Pakal-

nis — fleitos klasės mokytojas; 2) Jonas Švedas — trombono klasės mokytojas; 3) Aleksas Valius — klarneto klasės mokytojas; 4) Viktoras Dapšys — violančelės klasės mokytojas; 5) Vincas Šleivys — triubos klasės mokytojas; 6) Kazys Pau-lauskas — fagoto kl. mokytojas; 7) M. Budriūnas — estetikos kurso lektorius; 8) Jonas Motiekaitis ir 9) V. Arnastauskas — valstybinės Vilniaus konservatorijos smuiko klasių mokytojai; 10) Stepas Sodeika — Respublikos Pedag. Instituto dainavimo katedros asistentas; 11) A. Klepackas — ten pat smuiko katedros asistentas

7) Kitų aukštesniųjų muzikos mokyklų mokytojai yra buvę (kaikurie jų — tebėra): V. Jau-niškis, K. Linkevičius, A. Svaraitė, J. Kačinskas, J. Bertulis, H. Buivydas, P. Armonas, J. Strolia, V. Četkauskas, D. Andriulis, M. Budriūnas, A. Grudžinskas, A. Rauchas, St. Sodeika, K. Urbonas, P. Samutis, A. Klepackas, V. Dapšys (Lietuvoje ir Austrijoje).

8) Klaipėdos Konservatorijos klasė, kurioje mokėsi ir Jer. Kačinskas, išmoksčius eilę žmonių, praturtinusių daugumoje Lietuvos vokalinę muziką naujais kūriniais (D. Andriulis, J. Bertulis, K. Motkabis, J. Strolia). Be to, šioje mokykloje komp. Juozo Žilevičiaus šaltinių muzikos dalykų klasės mokslas buvo taip pastatytas, kad iš tų klasių į gyvenimą išėjo eilė muzikų kompozitorių ir harmonizatorių, kaip pvz. Jonas Švedas (simfoninė, vokalinė ir liaudies instrumentų muzika); J. Pakalnis (baletu ir simfoninė muzika); Jonas Navakas (opera, vokalinė ir simfoninė muzika);

ROOSEVELT PICTURE FRAME MANUFACTURERS

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimams rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

GERA ŽINIA ŽMONĖMS
KURIE SIUNČIA PINIGUS
ARBA SIUNTINIUS
Į LIETUVĄ
10 RUBLIŲ
(NE 4) už vieną dolerį

Dabar mes jau išmokėsime
Siunčiant pinigus per
mūsų banką į
LIETUVĄ

Pristatymas garantuotas ir gausite kvitą su jūsų giminii parašu. Daug kas anksčiau siųsdavę siuntinius dabar siunčia pinigus. Dėl pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite

AMALGAMATED BANK
111 S. Dearborn Street
Telephone FRanklin 2-4100
Member Federal Deposit Insurance Corporation
Chicago 90, Ill.

Stepas Sodeika, J. Kudokas, A. Ilčiukas, Br. Jakavičius, Pr. Četkauskas ir kt. (vokalinė — chorinė muzika).

Už savo muzikos kompozicijas konkursuose yra laimėję premijas: J. Andriulis, J. Bertulis, A. Mikulskis, Jakavičius, Strolia.

9) Lietuvos nepriklausomybės pradžioje pedagoginę muzikos literatūrą kūrė vienintelis žmogus — kun. T. Brazys. Jam sustojus, prie šio darbo dirvonų niekas iš valstybinių muzikos mokyklų pedagogų ir profesorių (išskyrus J. Žilevičių ir J. Karosą), kurie taip pat nebuvo "saviškiai", nė piršto nepajudino. Tuomet ir į šią sritį atėjo Klaipėdos Kon-

servatorijos auklėtiniai ir kūrė pedagoginę literatūrą (D. Andriulis, K. Jovaiša, J. Švedas, J. Strolia, o vėliausiai ir J. Motiekaitis, M. Buivydas, V. Arnastauskas, K. Linkevičius), praturtinami jos baisiai mizerišką lobyną naujais vadovėliais, kuriuos atitinkamo meto kritika sutiko palankiai.

10) Muzikos publicistinėje srity Klaipėdos Konservatorijos auklėtiniai yra išvare taip pat plačią vagą. Jie studijų metais beleisdami savo "Kapelos atgarius" Mixture compositum, "Muzikos Atžalas" ir kt. subrendo ir rimtiems spaudos žodžių darbams. 1931 metais klaipėdiškis Matas Budriūnas pradėjo Kaune leisti mėnesinį muzikos žurnalą "Muzikos Baras", kuriame medžiagą, be paties redaktoriaus, duodavo daugiausia buvę klaipėdiškiai. Kauniškiai muzikos tūzai prie šio kultūrinio darbo neprisidėjo keletą metų, net ir tada, kai "Muzikos Baruose" pradėjo bendradarbiauti žymūs Vakarų Europos muzikai, kaip Prahos konservatorijos prof. Aloys Haba ir kompozitoriai: Karl Reiner, Karel Ancerl, Mirko Očadlik, žymus vokiečių dirigentas dr. H. von Scherchen ir latvių muzikas H. Prusis. Tik pradėdam 1938 metus į šį spaudos darbą randame pagaliau sutikusius įsijungti ir kauniškius: J. Gruodį, J. Bendorių, V. Zadeiką ir kitus.

Iš visų muzikos žurnalo, "Muzikos Barai" ilgiausiai išsilaikė.

(Nukelta į 4 psl.)

Prieš siųsdami DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR PASIKLAUSKIT SAVĘS APIE SEKANČIUS DALYKUS:

1. Ar firma patikima? 2. Ar ji tai įrodė? 3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus? 4. Ar ji naudoja geriausias dėžes? 5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus? 6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA? Atsakymai į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
4102 SO. ARCHER AVE., CHICAGO 32, ILL.
Telef. FRontier 6-6399
Greit atgabenkite savo siuntinius pas mus ir mes greit išsiųsime juos!

Pasiruoškite Ateinančių (1961) Metų ATOSTOGOMS!

Ateinančių metų atostogas planokite jau dabar, kad galėtumėt turėti gerinimą ir lankytinų vietų ir lėktuvų ar laivų pasirinkimą.

SEGHEITI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave., Tel. YA 7-3278, Chicago 8, Ill.
sūtarko dokumentus, parūpina kelionę lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais, kaip keliauti Europoje taip ir planuoti atostogas P. Amerikoje, Kanadoje ar ir pačioje Amerikoje įvair. vietose.

VANDER WAGEN

ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
4552 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

Didžiulis Atidarymas!!!

Neįtikinamai žemos kainos geriausios kokybės medžiagoms: vilnonėms palatams (importuotos ir vietinės), kostiumams — importuotos ir vietinės, šilkas, "BROCADE", "TAFFETA", aksomas, impilams medžiagos ir kt.

Pasinaudokite šia nepaprasta proga ir būtinai atsilankykite, nes netik pigiai pirkite, bet dar kiekvienas gaus sukleči šilko medžiagos.

STEIN TEXTILE COMPANY

616 W. ROOSEVELT RD., CHICAGO 7, ILL.
Telefonas — HArrison 7-3737

Mūsų naujas adresas yra tik 1 blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų anksčiau buvusių patalpų. Automobilus galite pastatyti nemokamai už —kampo ant Jefferson St. SHERNIN alkštėje.

Naujas albumas

LIETUVA MANO TĖVŲ ŽEMĖ

BRONTUS KVIKLYS, Chicago, Ill.

Jau daugelį metų gyvenant mums svetur, tegu ir vaikingose šalyse, neturint galimybės palai-kyti žmoniškų ryšių su gimtąja šalimi, jos pasiilgimas mūmose yra nepaprastai išaugęs. Ne-nuostabu tad, kad išeiviai, ypač daugiau metų sulaukę, prisime-na žemę, iš kurios yra paimti, jos likimu sielojasi, ieško jos vaizdų ir sapnuose dažnai ją mato... Taigi nemažai pasiilveni-mą parodo tie žmonės, kurie vienu ar kitu būdu — žodžiu, raštu, gyvu vaizdu parodo jiems tą pažadėtąją žemę.

Vienas iš tokių didžiulių Lie-tuvos žemės mylėtojų yra dail. Vladas Vijeikis, šiomis dienomis patiekęs išeiviams lietuviams naują Lietuvos gyvenimo, vaiz-dų, kovų ir darbų albumą — LIETUVA MANO TĖVŲ ŽE-MĖ. Tai labai plačios apimties, didelio formato (220 x 285 cm) 436 puslapių albumas. Anot pa-ties autoriaus — redaktoriaus, "ši knyga skiriama tiems, kurie nėra matę savo tėvų žemės, ir tiems, kurie jos šviesų atmini-mą nešioja savo širdyje".

Surinkta daug medžiagos

Darbuotus, kruopštus tokios rūšies medžiagos rinkėjas V. Vi-jeikis yra surinkęs ir čia patie-kęs apie 1.300 įvairių Lietuva, jos gyvenimą, žmones ir darbus liečiančių dalykų. Albumo tema-tika labai plati, įvairi: schema-tiniai Lietuvos žemėlapiai, val-sybės ženklai, vėliavos miestų herbai, priešistorinių laikų radi-niai, pilikalniai, archeologiniai paminklai, istorinių laikų — ku-nigaikščių Lietuva, jos valdovai, pradedant pirmaisiais didžiais kunigaikščiais, baigiant prezidentais; toliau — gyven-viečių vaizdai, gausūs liaudies meno dirbiniai, dievdarbai kūri-niai, paminklai, bažnyčios, įdo-mesni pastatai, kaimai, gamto-vaizdžiai, augmenija, gyvūnija, paukščiai, visuomeninio gyveni-mo apsiirėkimai, organizacinės veikla, kariuomenė, spauda, knygos, pašto ženklai, religinis, muzikinis, kultūrinis gyvenimas, net lietuviškų vardų kalendo-rus ir t. t. ir t. t.

Greta pridėti kai kurių mūsų tautinių giesmių bei dainų teks-tai su gaidomis ar be jų. Kai kuriuos pagrindinius knygos skyrius lydi trumpi kelių ar ke-liolikos eilučių paaiškinimai. Zi-nia, jie nepakankamai platūs daugiau išsilavinusiems skaity-tojams, bet gal būt ganėtinai čia gimusiems jaunuimui ir tiems knygos skaitytojams, kurie dėl senatvės ar kitų aplinkybių kny-gas nebeskaito, o tik jų pusla-pius varto.

Autoriaus — redaktoriaus stro-piai rinkta knyga medžiaga jau eilę metų, mūsų sąlygomis iš antraeilių ir gal trečiaeiliių šaltinių. Daug kas mėginta pa-pildyti dailininkų paveikslais, kurių 6 spalvoti, paties V. Vi-jeikio piešti. Visa tai turėtų praturtinti leidinį ir patraukti tėviškes išsilgusį skaitytoją.

Taisytiniai dalykai

Tačiau, kaip paprastai leidi-niuose, taip ir šiame albume pa-siireiškia daugiau ar mažiau trū-kumų. Pirmiausia, skaitytojas

čia pasigęs griežtesnės sistemos. Iš pradžių, rodosi, autorius, dē-lodamas nuotraukas, bando jos tiksliau laikyti, vėliau nuo jos gerokai nukrypsta ir todėl kai kur maišosi gilioji Lietuvos se-novės su dabartimi ir net išeivi-ja (181 pusl.). Kai kurie skyriai gerokai išplėsti, o kiti persiau-ri. Sakysime, Lietuvos sporto skyrius, kuris gal būtų įdomus jaunimui, čia labai trumputis (206 pusl.). Knygos dokumen-tacinė medžiaga, tiesa, dažnai skaitytojui nuobodoka, tačiau čia ji yra menkoka ir lakoniška: trumpi parašėliai, dažnai nedaug ką tepasakantieji, kitur (212, 301, 337, 340—342, 350—351, 395, 428 pusl.) jų visai nē-ra, o nebūtų pakenkę įdėti, vie-

Dail. Vladas Vijeikis

nu kitu sakinieliu paaiškinti.

Yra kiek korektūros ir net prasmės klaidų, vienu kitur ne-tikslūs parašai, vietovardžiai, etc. Be to, ar šiandieną jau tik-tų tokiam albume dėti tokios rūšies paaiškinimus, kaip, saky-sime, kalbant apie Lietuvos him-ną, kad ji giedant reikia atsisto-ti ir nusiimti kepurę... (11pusl.). Nežymimi nuotraukų autoriai (436 pusl. bendrai tepažymėti 7), o būtų buvę geriau jų nenu-skriaudus. Sakysime toks prof. S. Kolupaila, kurio nuotraukų gal visa šimtinė čia sudėta, nē-ra nė užsimintas. Būtų gerai užsiminti tada bent apie leidi-nius, iš kurių nuotraukos paim-tos, bent knygos gale, o to nē-ra. Kai kurios fotografijos yra menkos techniškos kokybės ir kažin ar tiko į albumą? Jų neįdėjus, leidinio vertė gal būtų dar išaugus.

Skaitytoją perkels į svajonių šalį

Atidus skaitytojas surastų ir daugiau netikslumų. Tačiau vi-si jie, kad ir sumažina albumo vertę, jo nenuvertina: senajai ir jaunajai išeivijos kartai skirta Vlodo Vijeikio dovana, į kurios paruošimą jis įdėjo tiek daug darbo, pastangų, pasiilgimo, neskaitant jau medžiaginių iš-laidų, atliks savo darbą: ją ga-vęs skaitytojas ir perskaitęs ar bent pervertęs puslapius, ilks dėkingas autoriui už tai, kad trumpam laikui nuves jį į jo mylimą, išsvajotą gimtinę, tė-vų — protėvių, narsųjų kovo-tojų, kryžių — smutkelių (al-bume jų labai platus skyrius) žemę, perkels jį į svajonių šalį — mielą Lietuvą.

Baigiant tenka dar pastebėti, kad mūsų tarpe pastaraisiais

laikais labai išsigalėjo paprotys įvairių švenčių, gimtadienių, vardadienių ir kitų progų metu duoti dovanas. Tai gerai: kam nemalonu jų gauti! Tačiau praktiškai jų tarpe matome be-veik išimtinai tik medžiaginius dalykus: brangesnes ar piges-nes vazas, įvairias statulėles, kitataučių dirbinius, indus; ge-rai, jeigu jau tautodailės daly-kus. Retai kam įteikiama lietu-viška knyga, lietuviškas albu-mas. Artėjant švenčių metui, tektų priminti, kad jų proga praverstų savo artimam žmogui, sūnui — dukrai, padovanoti ir lietuvišką knygą. O čia ne pas-kutinėje vietoje tiktyr ir VI. Vi-jeikio dovana išeiviams — "Lie-tuva mano tėvų žemė".

Vladas Vijeikis, "LIETUVA MANO TĖVŲ ŽEMĖ. Tėviškėlė, 4346 So. Western Ave., Chica-go 9, Ill. 1961 m. 430 pusl., 6 spalvotos iliustr. tekste.

Klaipėdos konservatorija

(Atkelta iš 3 psl.)

Jie, gal būt, tebeitų ir šiandien, jei ne bolševikų invazija 1940 metais, kuri sutrukdė ir šio žur-nalo ėjimą.

Dienraščio skiltyse patiekti iš-samų vaizdą apie Klaipėdos Kon-servatorijos kultūrinį įnašą į servatorijos kultūrinį įnašą į jmanomą, tačiau lai malonus skaitytojas atleidią, jei, norėda-mi dabaigti muzikos sričių skai-čių ligi dvylikos, čia suminėsim dar pora dalykų.

11) 1930 metais likvidavus Klaipėdos Konservatorią ir ku-ratorijai įsteigus privačią muzi-kos mokyklą, jos pedagogų eilē-se atsirado daugiausia buvę Stasio Šimkaus konservatorijos auklėtiniai (J. Kačinskas, Ste-pas Sodeika, J. Bertulis, Urbo-nas, Jauniškis, Klepackas ir kt.). Daugiausia šių žmonių rūpesčiu ir jų pastangomis 1934 metais buvo atidaryta ir ugdoma Klai-pėdos opera, kuri kaž kurių iš-sigandusių žmonių visą laiką bu-vo trukdoma, kol pagaliau taip pat, kaip ir pati ankstybesnė Stasio Šimkaus įkurtoji konser-vatorija, greit buvo likviduota.

Atstovauti savąjį tautinį muzi-kos meną, šį įtemptą ir atsako mingą darbą dirbti tiek tremtyje, tiek išeivijoje tekdavo daž-niausiai klaipėdiškiams.

12) Pravarų prisiminti, kad trijų pastarųjų Tarptautinių Eucharistinių Kongresų metu su lietuviška giesme ir daina mū-sų tautą atstovavo vieni "klaipē-diškiai": a) XXXII T. E. Kong-reso Argentinoje 1934 lietuvių sekcijos himną mišriam chorui sukūrė Anatolijus Grišonas; b) XXXVI T. E. Kongreso metu Rio de Janeiro 1955 m. per J. E. vysk. Brizio celebruotas ponti-fikales mišias giedojo Sao Paulo lietuvių choras. Tą pat dieną Rio de Janeiro konservato-rijos salėje prieš rinktinę T. E. Kongreso publiką įvyko to pat choro religinės ir pasaulietiškos vien lietuvių kompozitorių mu-zikos koncertas, transliuotas per Amerikos Balsa. Choriui va-dovavo J. Strolia; c) XXXVII T. E. Kongreso metu 1960 m. Muenchene per pontifikales mišias giedojo Memmingeno lie-tuvių choras "Darna", o vėliau taip pat dalyvavo ir ateitininkų jubiliejaus minėjimo koncerte su lietuvių kompozitorių daino-mis. Choriui vadovavo M. Bud-rūnas.

Tai toks, iš tikrųjų, yra vaiz-das ir kultūrinis palikimas neil-gai gyvavusios Stasio Šimkaus įsteigtosios Klaipėdos Konser-vatorijos.

Šių eilučių autorius nėra koks nors buvęs aklas St. Šimkaus as-mens gerbėjas, bet trejus metus išsėdėjęs Kauno valst. muzikos mokyklos ir penkerius metus — Klaipėdos — Konservatorijos mokslo suolo. Be to, kaip ir daug kitų ano meto "klaipēdiškių", to paties Stasio Šimkaus pakartoti-nai tremtas iš konservatorijos "be teisės grįžti atgal". Tačiau kas liečia St. Šimkaus muziki-nės kultūros ugdymo nuopelnus — tebūna garbė tam, kam ji pri-klauso!

A. a. muz. Vladas Paulauskas

POVILAS DIRKIS, Chicago, Ill.

Lietuvoje Romainių sanatori-joje mirė ilgametis šv. Petro ir Povilo bažnyčios Panevėžyje muzikas Vladas Paulauskas ir buvo palaidotas Petrašiūnų ka-puose šių metų rugsėjo 2 dieną.

Velionis buvo gimęs 1886 me-tais Kaune. Kūdikystę ir jau-nystę praleido gimtajame mies-te. Pagrindinį mokslą išėjo Kau-no gimnazijoje, o muzikinį — Muzikos Mokykloje ir muz. J. Naujalo vargonininkų kursuo-se Kaune.

Pirmojo Pasaulinio karo me-tu velionis, Lietuvai esant vokie-čių okupuotai, mokytojavo. At-gavus nepriklausomybę apsigy-veno Panevėžyje ir užėmė šv. Petro ir Povilo bažnyčios vargo-nininko vietą. Tose pareigose išbuvo iki antros bolševikų oku-pacijos. Būdamas vargonininku, Vladas Paulauskas pasireiškė kaip gabus muzikas, kompozito-rius ir geras chorvedys bei mu-zikos mokytojas. Jis vedė cho-rus: šaulių, miškininkų ir para-pijos. Muziką dėstė: Panevėžio. Muzikos Mokykloje, Mokytojų Seminarijoje ir lenkų gimnazi-joje. Kuriantis Lietuvai 1919 metais prie Panevėžio kome-nantūros iš savanorių suorganiz-avo žymų ir sudėtingą dūdų orkestrą, kuriam ir vadovavo. Priklausė visoms patriotinėms organizacijoms ir jas rėmė. Ko-munistams užvaldžius Lietuvą,

Vladas Paulauskas buvo apkal-tintas neištikimybe ir nelojalu-mu ir ištremtas į Sibirą dešim-čiai metų, į koncentracijos sto-vyklą. Atkalėjęs skirtą laiką, buvo grąžintas į Lietuvą. Grįžo paliejęs, be sveikatos. Apsigy-veno savo gimtajam Kaune.

Atsipeikėjęs vėl ėmėsi ieškoti darbo pagal savo turėtą profes-iją. Pirmiausiai gavo vargoni-ninko vietą Kuktiškėse, o vėliau Kovarske. Tačiau su palūžusia sveikata ir vargonininkavimas nesisekė, nes su pertraukomis turėjo gydytis įvairiose sanato-rijose.

Paskutiniuoju laiku velionis kiek ilgiau išbuvo Romainių sa-natorijoje ir joje užbaigė savo vargo dienas — mirė.

Nepriklausomos Lietuvos vy-riausybė muz. Vladą Paulauską už nuopelnus tautai ir valstybei buvo apdovanojusi šiais garbės ženklais: 10 mt. medaliu, Šau-lių medaliu ir žvaigžde, Savano-rių — kūrėjų medaliu ir Gedimi-no ordinu.

Vladas Paulauskas buvo ne-tik muzikas, bet ir kompozito-rius, išleido daug suharmoni-zavęs bažnytinių giesmių ir tau-tinių dainelių. Be to, buvo ne-paprasto darbštumo, judrumo ir paslaugumo vyras.

Velionis išaugino grynai lie-tuvišką šeimą iš vieno sūnaus ir trijų dukterų, dabar liūdinčių netekus brangaus tėvo.

Muzikologijos Archyvas

Pirmieji reagavimai į tos įstaigos atidarymą

JUOZAS BERTULIS Chicago, Ill.

Atvykęs iš Lietuvos į Elizabe-tą prof. J. Zilevičius atsivėžė taipgi ir savo surinktą archyvi-nę medžiagą. Mės, buvę jo mo-kiniai (Klaipėdos Konservatori-joje), būdami prof. J. Zilevičiaus paskatinti, pagal išgales talkini-kavome. Visuomenė gi tuomi do-mėjosi tikrai "iš mandagumo", nes nenujautė, kokių svarbių unikumų ten esama.

Perkėlus gi tą Muz. Archyvą į Chicago, pavesdus tėvų jėgų ir Lietuvos konsulo P. Daudzvar-džio globai, archyvo atidarymo metu padarius platesnį praneši-mą apie esamus archyve ekspoz-natus, dar daugiau pradėjo plaukti naujų dokumentinių se-nienų. Taigi, nors kukliai, ėmė rastis piniginės paramos archy-vui palaikyti. Pvz:

Muzikė Kotryna Vincutė, iš Syracuse, Muz. Archyvo atida-rymo proga užrašė, kad tėvai jėzuitai atlaikytų šv. mišias, pra-šant Daugaus palaimos to ar-chyvo globėjams ir darbuoto-jams.

K. Vincutė yra pirmoji mote-ris, baigusi Chicago Konservato-riją (jos atestatas yra M. Ar-chyve). Ji taipgi baigė Kolegiją ir piešimo mokyklą. Ji pati turi parašiusi daug kūrinių. Ji taip gi finansavo spausdinimą Simu-čio veikalo ir J. Zilevičiaus "Laisvės!" Pati yra pastadius komplikuo-tų veikalo. Josios še-i-moje yra 3 broliai: vienas kari-ninkas, antras kunigas, trečias medicinos daktaras (pulkininko range). Muz. Archyvui ji atsiun-tė apie 100 svarų įvairių kompo-zitorių kūrinių. Prieš tai ji irgi nuolat siuntinėdavo. Taipgi, archyvą ji remia visapusiškai.

Muzikė Alice Stephens, į M. Archyvą atnešė beveik visą savo asmeninį ir josios vedamamo ansamblio veiklos archyvą. Daug nuotraukų, iškarpų, adre-sų ir t. p.

Kazys Baltramaitis dovanojo apie 70 retų, pačios pirmosios laidos, plokštelių (Rygoje, Vil-niuje ir Amerikoje).

Dr. A. Stulga paaukojo labai retą knygą: "Vieversėlis", Čiur-lionio, 1909 m. laidos.

Dr. A. Račkus paaukojo uk-rainišką dvilypę flugeoletę (švilpą).

Vargonininkas Bujanauskas

dovanojo apie 1900 m. laidos Naujalo gedulingas mišias D-moll. Retas eksponatas, I-mos laidos. Taipgi iš jo buvo gauta pirmoji piniginė parama M. Ar-chyvo palaikymui — \$10.

K. Pocienė perdavė M. A-vui visą savo vyro, a. a. muziko A. Pociaus archyvą.

Rūksteliene dovanojo visą ar-chyvą, kurį atsivėžė net iš Aust-ralijos.

Archyvas kol kas dar nėra pa-ruoštas lankytojams. Dar teks padėti nemažai darbo, kad vis-kas būtų tinkamai surišuota. Prof. J. Zilevičius buvo suriša-vęs iki tam tikros vietos, bet ar-chyvas nuolat papildydavo, o talkininkų skalsiai tesirasdavo. Tekdavo samdyti iš savo sutau-pų. Bet jis nesiskųsdavo. Trans-portas gi padarė savo įtaką.

Jeigu kas iš gerb. visuomenės turėtų (nors jam atrodant ir menkavertį) muzikos dalykėlių, prašome perduoti tėvui Markai-čiui, Jaunimo Centre. Užtai bus dėkingas ne vien Muz. Archyvas, bet taipgi ir lankytojai, ypač ateityje.

KRONIKA

• Amerikiečiai domisi lie-tuvių kūryba. St. Zbarsko sure-daguota lietuvių novelių antolo-giją "Selected Lithuanian Short Stories" įsigijo šių aukštųjų mokslo įstaigų bibliotekos: Eas-tern Montana Kolegija (Monta-na), Mohlenberg Kol. (Pennsyl-vania), Pittsburgho Universite-tas, Texas Univ., Washingtono Univ. (Missouri), Buffalo Univ. (N. Y.), Georgetown Univ. (Washington, D. C.), Havajų Univ., Oakland Miesto Kol. (Ca-lif.), Rutgers Univ. (N. J.), Ca-lifornijos Valst. Polit. Koleg., East Tennessee Valst. Koleg., Rosary Koleg. (Chicagoje), Fordham Univ. (N. Y.), Hun-ter Kol., taipgi JAV Informaci-jų Tarnyba Washingtonė.

• Tarptautinis žurnalas apie lietuvių pasakas. Žurnalas "Books Abroad" š. m. rudens laidos 405 pusl. recenzuoja "Li-thuanian Folk Tales". Recenziją parašęs Lohtar Kahn, profeso-

riaujas Connecticut Valst. Ko-legijoje. Pažymi, kad lietuvių pasakų rinkinys yra įdomus ir skaitytinas. Pasakos parinktos iš septynių klasifikacijos rūšių, tačiau maginės pasakos ir le-gendos sudarančios pagrinda. Pagaliau recenzentas rašo: "Ša-lia supažindinimo su 36-mis ma-žai žinomo krašto pasakomis, knyga turi specialias tyrinėtojo pastabas bei nurodymą pasakų motyvų ir šaltinių, kas yra ypa-tingai įdomu folkloristui. Tos pastabos yra su eksperto sugė-bėjimu pateikiamos Jono Ballo".

• Chicago Aukštesniojoje Lituanistikos Mokykloje šiais mokslo metais yra mokinių: IV klasėje — 47, V-je 55, VI-je 59, VII-je 52, VIII-je 54; dėl tokio gausaus skaičiaus, kiekviena klasė yra perskirta ir veikia pa-ralelės klasės. Mokyklos direk-torė — A. Rūgūtė, vicedirekto-rius kun. K. Pečkys, SJ, sekre-torius I. Masilionis, biblioteki-ninkas P. Bagdonas, kronikin-kas — A. Rūgūtė. Šiais moks-lo metais dėsto 15 mokytojų. Tikybą dėsto kun. K. Pečkys, SJ, ir kun. J. Raibūžis, SJ; lie-tuvių kalbą ir literatūrą — A. Simaitienė, J. Masilionis, A. Dundulis, D. Velička, P. Bagdo-nas ir A. Rūgūtė; Lietuvos is-toriją — O. Kriščiūnienė ir J. Pėteraitis; Lietuvos geografiją — dr. V. Linterskis; tautodailę — A. Rūkstelė, dainavimą F.

Strolia; tautinius šokius — L. Brazdienė ir R. Gustaitienė. Pa-mokos būna nuo 9 val. 30 min. iki 2 val., o po jų dar tautinių šokių pamokos iki 3 val. 30 min

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez. 3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai

Rastinis atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi-niais iki 3 val. p. p.

Sav. inf. A. Semenas
• Televizijos • Radijo, • Fonografai • Plokštės, • Elektriniai virtuvės prietaisai • Elektr. lauko žibai, • Radijos mašinėlės, • Radijo ir TV lemputės, • Visokios antenos, • Baterijos • Dėklai, • Foto kameros ir filmos • Elektrios lemputės

PARDAVIMAS-TAISYMAS 3321 S. Halsted St.-CL 4-5665 Atd. 9-6 pirm. ketv. 9-9. Sekm. užd

California Beauty Salon 2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271

SPECIALIAI

Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai. Indivi-dualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver blonding, švelnus, natūraliai atrodantys pus-metiniai.

Antradi., trečiadi. ir šešt. iki 5 val. vakaro Ketvirt. ir penkt. iki 9 val. vakaro. Pirmadienis uždaryta.

BARBARA ROGO, Savin.

CRANE

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

H. K. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083 PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIMS NUO 1 D. Dividendai mokami kas mėn. ir liepos m. 1 d.

VALANDOS: PIRMADI. ir KETV. 9 v. r. iki 5 p. p. ANTRADI. ir PENKTADI. 9 v. r. iki 5 p. p. ŠEŠTADI. 9 v. r. iki 12 val. d. Trečiadi. uždaryta.

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ!

INDĖLIAI APDRAUSTI IKI \$10.000.00

Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvas mėnesiniai atmokėjimai.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N 4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sect'y LA 3-8248

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniai 9 iki 5 v. vak. Trečiadieniai uždaryta.

COMPLETE AUTO SERVICE

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ.

kurioje įsąs automobilis bus pilnai užlaistas, pruden-tant motoro surūgštinimą, karoserijos ištaisymą, ratų subalansavimą, tiesus va-žavimo nustatymą, dažymą ir kitais darbais. Naujai pa-didintose dirbtuvėse naudo-jamos moderniausios mašinos automobilio karoseri-jai išlyginti. Dirbtuvėse vie-nu laiku gali būti taisoma visų tūzino automobilis.

Sav. STASYS DAPKUS

4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.

Telef. CLiffside 4-2241

TV, RADIJAI, STEREOFONINIAI HI-FI, VOKISKI APARATAI TAISYMAS IR PARDAVIMAS

FRANK'S TELEVISION AND RADIO, INC.

3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

MANO TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA — Knyga visiems, seniems ir jau-niems. Didelio formato. 438 puslapiai, 1200 iliustracijų. Gražiausia dovana visiems.

Pasiųskite atkarpą ir gausite knygą paštu.

TEVIŠKELEI

4346 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.

Prašau prisigauti man knygą "Mano tėvų žemė Lietuva" Priedu \$7.00

Pavardė

Adresas

Papildomas 1,000 kalėdinių siuntinių be uždarbio

Lietuvių Prekybos Bendrovės vadovybė naudoja šią progą pranešti, kad tie 2000 kalėdinių siuntinių be uždarbio, kurie buvo skelbti, jau išparduoti ir išsiųsti daug greičiau, negu mes buvome tikėjęsi.

Turint galvoje tai, kad dar yra laiko garantuoti siuntinių pristatymui prieš Kalėdas ir kad yra dar didelis pareikalavimas jų, mes nusprendėme pasiūlyti DAR 1000 KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ, už kuriuos kaip dovaną mes atiduodame klientams savo uždarbį.

KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ NR. 1 SUDARŲ:

1. 3 jėdai vilnonės medžiagos moteriškam ar vyriškam paltui (tamsiai mėlynos, juodos, mėlynos ar žalios spalvos),
2. 3 1/4 jėdų vilnonės medžiagos vyriškam ar moteriškam kostiumui (tamsiai mėlynos, rudos ar tamsiai pilkos spalvos),
3. 3 jėdai dvigubo pločio pamušalo,
4. 1 sunkus vilnonis megztinis, sibirišku vadinamas,
5. 1 pora žieminių moteriškų kojinių,
6. 1 pora vilnonių vyriškų kojinių.

Normali šio siuntinio kaina yra \$44.00.
Kalėdinė kaina šio be uždarbio siuntinio Nr. 1 yra tikrai

\$39.00

įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ NR. 2 SUDARŲ:

1. 6 1/2 jėdų vilnonės medžiagos dviem vyriškiems kostiumams (tamsiai mėlynos, rudos ar tamsiai pilkos spalvos),
2. 6 1/2 jėdų vilnonės medžiagos dviem moteriškiems kostiumams (tamsiai mėlynos ar pilkos spalvos),
3. 3 jėdai vilnonės medžiagos moteriškam ar vyriškam paltui (tamsiai mėlynos, juodos, mėlynos, žalios ar kupranugario spalvos),

4. 4 jėdai sunkaus rajono vienai moteriškai ar dviem vaikiškoms suknelėms,
5. 10 jėdų dvigubo pločio pamušalo.

Normali šio siuntinio kaina yra \$85.00.

Kalėdinė kaina šio be uždarbio siuntinio Nr. 2 yra tikrai

\$75.00

įskaitant visus mokesčius.

Visos šių abiejų kalėdinių siuntinių medžiagos yra angliškos eksportinės medžiagos.

Visos kostiuminės šių abiejų kalėdinių siuntinių medžiagos yra sužymėtos:

"MADE IN ENGLAND"

TURINT GALVOJE, KAD 1959-60 METAIS MES ESAME LABAI SEKMINGAI PREKIAVĘ DEL TO ŠIAIS METAIS ESAME PAJĖGOS PASIŲLYTI KALĖDINIAMS BE UŽDARBio SIUNTINIAMS SPESIALIAI MUMS AUSTAS NAUJAS MEDŽIAGAS, ŽYMAI GERESNĖS RŪŠIES IR ŽYMAI PATRAUKLESNIO RAŠTO ŽEMESNĖS KAINOMIS NEGU ANSTYVESNIAIS METAIS.

Pareikalavusiems siųsime oro paštu nemokamai medžiagų pavyzdžius ir bet kurią pasaulio dalį.

Mūsų siūkus be uždarbio siuntinius gali užsisakyti bet kuris lietuvis, vis tiek, ar jis yra mūsų klientas, ar ne.

Galia, kad dabar jau nebegalime priimti po \$1.00 užsto užsitikrinti mūsų siūkus kalėdiniais siuntiniais, kaip buvome siūkę praeitame skelbime, nes siuntinių turime ribotą kiekį ir laikas siuntiniams siųsti yra gana trumpas.

Be to, nebūtų teisingai pasielgti su daugeliu tų mūsų klientų, kurie užsimoka už siuntinius net ir pavyzdžių nematę.

Esame tikri, kad jums aišku, jog kurioje nors kitoje firmoje už panašius siuntinius mokėtumėte mažiausia bent dvigubai tiek. Todėl **negaliskite ir siųskite užsakymus** tuojau pat, kad mes suspėtumėm laiku siuntinius išsiųsti.

MES GARANTUOJAME:

1. Kiekvienas siuntinys bus pristatytas gavėjui.
2. Jei siuntinys dingtų, grąžiname pinigus arba pasiūniame nemokamai kitą siuntinį.
3. Užmokame visus mokesčius, dėl to gavėjams, sulaukusiems siuntinio, nieko jau nebereikia primokėti.
4. Medžiagas siūniame visas tikrai pagal pavyzdžius.
5. Kitokias prekes siūniame tikrai pagal jų aprašymą.

Kas pareikalauja, tam siūniame taip pat oro paštu ir nemokamai savo bendrinį katalogą, kuriame surašytas didelis prekių pasirinkimas, ir standartinių siuntinių kainoraštį, duodantį aprašymą 31 siuntinio, kurių kainos su visais mokesčiais yra nuo \$29.00 iki \$125.00.

Malonu pranešti visiems lietuviams, kad iš 1 HUNT STREET esame persikėlę į kitas patalpas.

LITHUANIAN TRADING COMPANY

341, LADBROKE GROVE

London, W. 10, England

Prof. Petras Raudonikis

Vienas žymiausių Lietuvos Univ. Medicinos Fak. kūrėjų

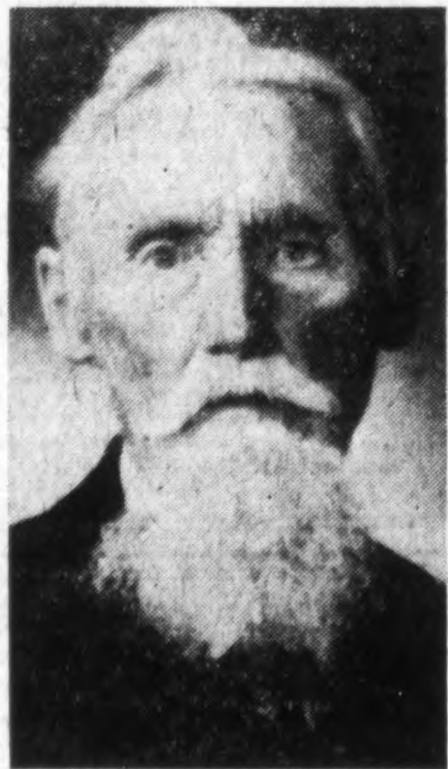
PROF. VANDA TUMENIENĖ

A. Panemunės kapuose 1950. XI. 17 buvo palaidotas farmacijos magistras Petras Raudonikis. Užvakar nuo jo mirties sukako 10 metų.

Kuriantis Lietuvos Universitetui 1922 m. vasario 16 d. Petras Raudonikis buvo pakviestas ordin. profesorium organizuoti Farmacijos ir Farmakognozijos Katedrą su anal. - chem. laboratorijomis. Jam buvo pavesta pradžioje dar farmakologijos katedrą, kurią jis vedė ir skaitė paskaitas 5 metus (iki ją perėmė dr. Kairiūkštis). Farmacijos-Farmakognozijos katedrą jis vedė ir skaitė paskaitas 25 metus. Pasiekęs amžiaus normos ribą, jis buvo 5 kartus perrenkamas ir išėjo pensijon 1939 m. Prof. P. Raudonikis aktyviai dalyvavo Med. Fakulteto Rūmų Kaune (Mickėvičiaus g. Nr. 7) planavime ir statyboje. Jis ten organizavo Farmacijos Institutą su laboratorijomis; įsteigė ten pat vaistinę universiteto tarnautojams. Tos įstaigos buvo jo pastatytos tinkamoje aukštumoje.

Jo iniciatyva farmacijos katedros programa buvo pratęsta iki 4 metų ir praplėsta vakarų Europos pavyzdžiu. Be pagrindinių buvo dėstomi pagalbiniai mokslo dalykai: anatomija, fiziologija, bakterilogija, teismo medicina ir pratybos darbai iš farmaceutinės chemijos. Išėję 4-ų metų kursą, išlaikę kvotimus, gavo chemikų-farmacininkų diplomus. Tokie specialistai buvo labai reikalingi Lietuvoje ne tik vaistinių tinkamam organizavimui ir priežiūrai, bet irgi vaistų gamybai.

Prof. P. Raudonikis buvo ilgametis Medicinos Fakulteto ir Vytauto Didžiojo Universiteto senato sekretorius.

Prof. Petras Raudonikis

zijoje, dėl lėšų stokos negalėjo tęsti mokslo ir vertėsi pamokomis. Tuo laiku teko man į pažinti mano tėvų ūkyje Slavėnuose, Anykščių valsčiuje.

Pasiryžęs pasirinkti vaistininę profesiją, atliko stažą mano dėdės Aloyzo Brzozovskio vaistinėje Kaune, išlaikė vaistinininko padėjėjo kvotimus prie Maskvos Universiteto 1901 m. ir dirbo

Fereino vaistinės laboratorijoje. Deja, neilgai: jis buvo policijos suarektas gaunąs lietuvišką spaudą iš Prūsų; 1903 m. buvo kalinamas ir nuteistas ištremti dvejais metams į rytus — Nižnij Novgorod. Iš ten policijos priežiūroje buvo perkeltas į Tiflisą Kaukaze, kur tęsė darbą vaistinėje.

Ištrėmimui pasibaigus nebuvo leista grįžti Lietuvon. Jis lankė Maskvos Universitetą, įgijo provizoriaus diplomą. Po to specializavosi dvejus metus chemijoje Wiesbadene, Vokietijoje. Maskvoje gavo Universiteto Farmakologijos katedros asistento vietą, kur dirbo 13 metų (iki 1919 m.). Parašė disertaciją tema: "Organinės materijos suskaldymo metodų įvertinimo klausimu". Ją apgynęs gavo farmacijos magistro laipsnį (1908 m.). Kurį laiką dėstė Maskvos Moterų Med. Institute, o vėliau atidūrė nuosavą cheminę - analitinę laboratoriją ir organizavo kursus ruošti egzaminams farmaceutus. 1919 m. buvo pakviestas profesorium Maskvos Universitetą, bet apsisprendęs grįžti tėvynei, atsisakė. Atvykęs Kaunan įsteigė chem. analit. laboratoriją ir kursus ruošti egzaminams vaistinininkų padėjėjams ir dėstė Aukšt. Med. Kursuose Kaune.

Reikia stebėtis, kaip jis politiškai persekiotas, svetimam krašte be draugų, kurių jį remtų, kopė mokslo laiptais ir pasiekė viršūnę vien savo gabumais, darbštumu ir pasiryžimu.

Tai buvo tylus, ramus ir labai kuklus žmogus, nemėgo graibžbylų ir reklamų. Mėgo bendrauti su artimais, mažam ratelyje, domėjosi visuomeniniais ir politiniais klausimais, siejojosi Lietuvos likimu. Gerai sugyveno su bendradarbiais ir mokiniiais, nors griežtai reikalavo atlikti uždavinį ar darbą. Buvo paslaugus, visuomet skubėjo su patarimu ar pagalba tiems, kuriems buvo tas reikalingas.

Grupė Chicago latvių savo tautiniuose kostiumuose. Dešinėje matyti jų žurnalo "Dzimtenes Balsis" redaktorius kun. N. Trepsa.

Norėdamas apsirūpinti darbu, išėjęs pensijon, įsteigė savo vaistinę Kaune ir ją vedė, gyvendamas gamtoje ant Nemuno Kranto.

Pirmąją sovietų okupaciją jo vaistinė buvo nusavinta ir pensija atimta; jis buvo paskirtas organizuoti ir vesti chem. analitinę laboratoriją. Antrosios rusų okupacijos metu komunistinė valdžia atsisakė duoti jam pensiją, bet paskyrė vesti Kauno Un-2 katedras: vaistų ir Galeno preparatų technologiją ir "formatdelo" organizavimą.

Išvargintam dvasiai ir kūnui susirgus, nepadėjo gydymas ligoninėje; mirė 81 metų amžiaus. Jo vardas ir jausmas mokslui liks Lietuvos medicinos istorijoje.

KRONIKA

• Išleisti V. Bacevičiaus kūrinių. "Mercury Music Corporation" New Yorke tik ką išleido Vytauto Bacevičiaus sekančius piano kūrinius: Sonata No. 2, Op. 37 (kaina \$3), Sonata No. 3, Op. 52 (kaina \$3), Capriccio, Op. 28 (kaina \$1). Šių kūrinių išimtinis platintojas JAV-se ir Kanadoje yra Theodore Presser Company, Philadelphia. Jūs galite užsisakyti visose didelėse muzikos krautuvėse šioje šalyje.

V. Bacevičiaus piano Sonata No. 1, Op. 4, išleista Paryžiuje (Edition Heugel, Au Menestrel) yra platinama Amerikoje tos pačios Theodore Presser bendrovės. Gi Bacevičiaus piano kūrinius, išleistus Vienoje (Universal Edition), galima įsi-

gyti per Associated Music Publishers New Yorke. Du Bacevičiaus piano kūrinių albumu buvo išleides New Yorke Paragon Music Publishers.

Bacevičius turi dabar dvi Master Class Studijas: vieną New Yorke (sekm., pirm. ir antrą), o kitą Bridgeporte, Conn. (trečią, iki šešt.) šiuo adresu: 760 Washington ave, Bridgeport 4, Conn.

• Kun. Vladas Delininkaitis, aukštąsias teologijos studijas išėjęs Gregorianumo Universitete, dabar rašo disertaciją iš dogmatinės teologijos, Romoje ruošdamasis daktaro laipsniui.

SOPHIE BARCUS RADIJO VALANDA

Visos programos iš WOPA AM 1490 Kilocycles FM 102.7 Mc. Kądien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte. Vakarišvės pirmadienį 7 val. vak. Radijo: 7150 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413

ADOMAS VAITKEVIČIUS Anglij ir Alyvos Patarnavimas

Telef. REpublic 7-5803
Visų rūšių apšildymo sistemų įvedimas, perdirkimas ir patalymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO. ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street
Tel. PROspect 6-7960

• "Laivui" 40 metų. Ilustruotas tikišbinės minties savaitinis žurnalas "Kristaus Karaliaus Laivas", kuris iki 1933 metų vadinosi "Laivas", pradėjo eiti lygiai prieš 40 metų. Pirmas jo numeris, kaip dienraščio "Draugo" savaitinis priedas, pasirodė 1920 m. lapkričio 24 d.

Pirmas "Laivo" redaktorius buvo kun. dr. P. Būčys. Jam talkino kun. V. Kulikauskas ir

nuo trečio num. kun. M. Cibulskis. Turinys iš karto buvo gyvas ir aktualus, berišant įvairius apologetinius klausimus, įvedant skaitytojų balsus ir t. t.

Dabar "Kr. K. Laivas" spaudinamas gerame knygos pople-ryje, eina kas savaitė 16 pusl. ir yra sutelkęs nemažai bendradarbių tikišbinei minčiai plėsti. Dabar "Laivą" redaguoja kun. dr. K. Matulaitis. Adresas tas pats, kaip ir "Draugo".

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 d. dividendai yra pakelti iki 4 1/4%.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:

MOVING - ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA AVENUE
Chicago, Ill. Tel. FRontier 6-1882

TAUPYKIT TEN, KUR MOKAMAS AUKS. DIVIDENDAS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Ant visų taupymo sąsų **4 1/2%** Ant Bonus sąskaitų **5%**

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4038 ARROW AVENUE, CHICAGO 22, ILL.
Phone: LA 3-4719

Kiekviena sąskaita iki \$10,000 yra apdrausta Federalinės valdžios Draudimo įstatygoje.

AUGUST SALDUKAS, Prezidentas

APDRAUSTAS SAUGUMAS - PELNINGI PATARNAVIMAI

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N
6245 So. Western Ave., Chicago, Ill. Telef. GROvehill 6-7575

ATDAR: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

Pasinaudokite sekančiais mūsų patarnavimais: Nariams veltai išleiskite čekius. Duodame Money Orderius — čekius šeimoms biloms apmokėti. Aprašydami taupymo skyrius. Kalėdų ir vakacijų skyriaus. Aukštų dividendų. Jaunuoliams kolegijos bonų skyrius. Nemokamas parkinimas. Saugios vaučių dėžutės. Depozitavimas naktį. Organizacijoms veltai kambarys susirinkimams. Ir daug kitų naudingų patarnavimų.

LIETUVIŠKI MOTYVAI KOLUMBIJOS INDĖNŲ MENE

STASYS GOSTAUTAS, Kolumbija

Žmogaus kūrybinės dvasios pasireiškimas yra beribis ir pilnas: neišaiškinamų pripuolamumų. Kiek kartų teko stebėtis Azijos, Afrikos ir Europos meniniams paralelizmams, tiek teko pasitenkinti hipoteze, arba "moksline fantazija", kas galop yra tas pats. Paralelizmų randame taip pat ir Amerikoje. Meksikos ar Peru indėnų skulptūra mums primena Indijos arba Kinijos dievus, o inkų imperijos piramidės — Egipto faraonų piramides.

Nekartą, sekant indėnų meno apraškas, teko gerokai nusitebėti žiūrint lietuviškų bruožų, kurie tuo tarpu negali turėti moksline pagrindo. Radus pas Kolumbijos indėnus lietuviškų dekoratyvinių motyvų, lietuviškų raizinių bruožų, lietuviškų pasakų naivumą ir net fabulos panašumą, belieka tik konstatuoti faktą, tačiau jokiu būdu nedaryti kokių nors išvadų.

Tas panašumo bruožas randamas netik pas dabartinius Kolumbijos indėnus, bet dar didesniame laipsnyje pas seniai žuvusius kolonizacijos sūkurįje. Šis indėnų paralelizmas parodo, kad primityvus žmogus, kurį kokiame sąlygoje jis be gventų, veržiasi išreikšti savo dvasios kūrybinį pajėgumą, tačiau visuomet jį pritaiko dievų ar pomirtinio gyvenimo garbei. Kiekvienas kuria grožį pagal savo estetinį supratimą, tačiau to, meninė jėga ir jausmų jautia vienas įkvėpimas, viena mintis, vienas rūpestis. Kaip suprasti Atlaso ar sirenų būtybes indėnų legendose be graikų mitologijos įtakos ar žmogaus autogeneracijos ir tvano legendos be Sv. Rašto? Kaip suprasti visus meninius paralelizmus, išlaikytus per tūkstančius metų? Tame glūdi ne vien estetinė ar geografinė problema, bet, neabejotinai, ontologinė ir teogoninė paslaptis.

Tai viso pasaulio problema, reikalaujanti viso pasaulio bendradarbiavimo, o ypač visos Amerikos sugretinimo su Azijos pasauliu.

Dekoratyviniai motyvai. Pirmon eilėn reikia pažymėti panašumą, nepaprastą simetriją išdėstymą. Čia jaučiasi lietuviškos dvasios neišaiškinamas panašumas. Pvz., stebint indėnų PAEZ juostų raštus, galima pagalvoti, kad tai mūsų liaudies meno adiniai. Žiūrint tūkstančius archeologinių antspaudų, rastų indėnų kapuose, vartotų auksams, kūnui ar keramikai

ženklinti, negalima suprasti to keisto paralelizmo.

Tačiau skiriasi nuo lietuviškų savo spalvomis ir jų sudėtinumu. Kuomet lietuviškos spalvos pasižymi švelnumu, įvairumu ir skoningu išdėstymu, indėnų yra stiprios, neįvairios ir net grubios. Dažniausiai raudonos ar juodos ant geltono ar balto fono. Retai vartojama mėlyna ar žalia, nes indėnai nelabai skiria tų dviejų spalvų (primityviškumo ženklas). Tačiau raudonos spalvos turi įvairiausių tonų.

Kolumbijos indėnai dekoruodavo savo kūną, keramiką ar auksinius tepukais ir antspaudais, kurie būdavo cilindrinės, kvadratinės ar pailgos formos iš molio, akmens ar kaulo. Dabartiniai lietuvių daugelis indėnų derina savo audinių spalvas staklėse, su iš anksto nudažytomis siūlais. Dažnai tenka matyti šačius, juostas, sijonus ir krepšius, atvežamus iš daugiau civilizotų indėnų genčių, ir stebiesi, iš kur toks paralelizmas su lietuviškais motyvais.

Medžių raiziniai. Ne kartą teko matyti indėnų medžio išdirbinius ir suliginti su mūsų liaudies darbais. Nors jų motyvai čia jau labai skirtingi, tačiau reikia pripažinti, kad kai kuriuose yra didelio panašumo; atrodė, kad kas tai pervežė mūsų "Rūpintojėlių" ir Amerikos žaliąsias dykumas. Tos skulptūros pasižymi mistine išraiška, meniniu išpildymu ir motyvų monotoniškumu. Šis menas priklauso vien tik indėnams, perėjusiems į krikščionybę, todėl dažnai būna sumaišomas su kolumbiškiečių liaudies menu.

Šių meno ypatybių neturi jų dirbti pagoniški dievai, kurių yra beveik neįmanoma įsigyti. Jie verčiau sunaikina savo statbus, kad tik jie nepatektų į svetimų rankas. Apskritai, indėnų skulptūros bruožai turi daug parašėlių su egiptiečių, babilonų, indų ir net rusų stiliumi.

Ar tai yra grynas supuolimas, sunku pasakyti, tačiau jis vertas dėmesio ir net gilesnės studijų. Legendos. Baigiant noriu dar paminėti apie indėnų legendas, pasakas ir pasakėčias, kurios viena nuo kitos yra sunkiai atskiriamos, kadangi Kolumbijos indėnai nežino jokių rašto priemonių ir visas jų literatūrinis lobis perduodamas tradicijos būdu.

Nors jos ir skiriasi nuo mūsų skaisčios lietuviškos dvasios, tačiau kai kurie išsireiškimai, suliginimai ir jų temos paprastumas mums labai primena... "mėnuo saulę vedė"... Jose nesiranda tiek poezijos ir estetikos kaip lietuvių senovės padavimuose, tačiau taip pat yra moralinių išvadų, pamokinių ir praktiškų gyvenimo problemų išryškėjimo. Iš ypatingai įdomių ir panašių lietuviškias, tai "sauė ir mėnulis", kur aiškinami saulės ir mėnulio ryšiai. Saulė — moteris, bijo šalčio, miega ir miega per naktis. Mėnulis — narsus, stiprus vyras, jis apviečia nakties tamsumą. Įdomus supuolimas, kad saulės ir mėnulio giminė ta pati kaip ir mūsų kalboj.

Mokslininkas laiko medžiagą, vadinamą DNA (Deoxyribonucleic acid), kuri iš kartos į kartą perduoda paveldimą gyvio ypatybę.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Lietuviai Australijos dailininkų parodoje.** Lapkr. 16 d. Ligoa Duncan Galerijoje, New York'e atidaryta Australijos dailininkų paroda. Joje dalyvauja: Aavik, Abolins, Bisenieks, Leit, Koks, Dadsell, Mannik, Hawkins, Jurjans, Kmit, Krivs, Miksevičius, Molter, Pehme, Ratas, Salkauskas, Trumpis, Zusters, Ruega, Talvik, Tsirk.

Paroda atkelta iš Paryžiaus, kur ją globojęs buvęs premjeras Pau Boncour. Iš New York'o paroda keliama į Vancouverį, San Francisco, Londoną ir kitur.

Australiečių agentūra meno kritikus šitaip supažindina su savaisiais dailininkais — jie esą tiesioginė "lietuvių genijaus dailininko M. K. Ciurlionio (1875—1911) dvasinio mistinio simbolizmo įtaka". Ši paroda atskleidžianti australiečių gyvenimo būdą, kur kiekvienas ateivis laisvai priima prie australų tautos. "Australija", toliau rašoma pranešime, "taip senas kontinentas su neapibrėžtu modernizmo potencialu daro ateiviams dailininkams didžiulį įspūdį.

Duncan galerijos katalogo įvade nepasirašęs meno kritikas įdomiai aiškina australiečių grupės abstraktizmo kilmę. "Abstraktusis menas yra glaudžiai siejamas su Wassily Kandinsky, kuris šio šimtmečio pradžioje buvo politinės ekonomijos asistentas Tartu Universitete. Estijoje. Bet įkvėptas džiūžio lietuvių dailininkų ir panašių lietuviškias, tai "sauė ir mėnulis", kur aiškinami saulės ir mėnulio ryšiai. Saulė — moteris, bijo šalčio, miega ir miega per naktis. Mėnulis — narsus, stiprus vyras, jis apviečia nakties tamsumą. Įdomus supuolimas, kad saulės ir mėnulio giminė ta pati kaip ir mūsų kalboj.

ninko Ciurlionio kūrybos Kandinsky metė profesūrą. Tai tas pats Ciurlionis, kurio įtaka jaučiama ir Soutine su Lipshitzu, kitais ir Lietuvos, kūriniuose. Ciurlionio Laiko ir Erdvės vieningumo sąvokos atsispindi įvairiose Rato, Salkausko, Molterio ir Aaviko interpretacijose. Siems dailininkams Ciurlionis buvo pagrindinis įkvėpėjas, paveikęs jų meninį išsivystymą.

Vaclovas Ratas buvo Ciurlionio Muziejaus Kaune, Lietuvoje, kuratorium. Ciurlionio įtaka atsispindi Rato grafikoje, medžio raiziniuose, nuostabių giminigumų lyrikai, graciškai ir muzikaliai.

Tuo pačiu būdu Salkauskas bazuoja savuosius printus, taja archaiska abstraktinė prigimtis, kuri jungia lietuvių kalbą taip stipriai su sanskritu, kaip tebevyva seniena yra gimininga išvokiams rūšims.

Miksevičius išreiškia didybės ir atavistinės poezijos aspiracijas, importu, kuriame abstraktizmas ir figūriškumas tampa tarytum kaimynais.

"Australų dailininkai meno visuotinio komplekse atrado visą naują fokusą" — užbaigiamas įvadas kataloge. (Almus)

• **30 metų nuo kun. Juozo Povilo Grajausko mirties** sueina lapkr. 23 d. Mirė Seirijuose, tebedamas 48 m. amžiaus. Buvo baigęs Seinų seminariją, kunigų įšventintas 1905 m. Bendradarbiavo "Šaltinyje", "Spindulyje", "Draugijoje", "Vadove". 1909—1914 metais buvo Seinų vyskupijos konsistorijos sekretorius ir vyskupo kapelionas. Po I Pasaulinio karo — Seinų klebonas.

• **Prof. Vladas Jakubėnas** sukūrė dainą "Motinos kalba" (žodžiai J. Mikuckio). Daina bus atlikta per Alice Stephens Ansamblio koncertą, kuris įvyks gruodžio 4 d. Chicagoje.

• **Jaunučių ir jaunesnių ateitininkų programos projektas** — šitokių pavadinimų mimiografuotas leidinys praeitą savaitę atspausdintas Chicagoje. Leidinys skirtas vadovams susipažinti, atsitiesti savo pastabas ir pataisas, kad vėliau programa būtų galutinai paruošta. Šis projektas paruoštas prof. kun. St. Ylos su prof. dr. S. Sužiedėliu. Pradžioje — jaunųjų ateitininkų sambūrio statusas ir jų veiklos programa, aptarimas, aiškinimai, panaudojant braižinius; nusakoma, kaip geriau daryti sueigas, kaip praveisti pratybas, kaip ugdyti valią ir apskritai charakterį, religinių papročių ugdymas, rankų darbeliai. Leidinio antrą dalį sudaro medžiaga jaunims. Čia taipgi duodamas jų programos projektas (religinė — dorinė ir tautinė — lituanistinė, pagaliau — organizacinė programa. Toliau aiškinama jų tarnyba pasirinktiems idealams, jų ženklas, vėliava, uniforma, įžodis; taipgi — jų veikla: sambūris, sueigos, ramovė, šventės; duodama jų istorija ir medžiaga jų tautinei programai. Leidinys turi 70 puslapių, didelio formato.

• **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos** valdybos sesija įvyko Romoje lapkričio 3 d. Buvo svarstomi einamieji, su akademijos veikla susiję reikalai. Akademijos pirmininkas kun. prof. Liuiama pranešė, kad jau yra spausdinamas ketvirtasis akademijos "Suvažiavimo darbų" tomas. Tomą leidžia Pontificalinis Grigaliaus Universitetas Romoje. Trys pirmieji Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos "Suvažiavimo darbų" tomai — kaip žinoma — buvo išleisti nepriklausomoje Lietuvoje. Be to, yra rengiamas akademijos metraštis, kuris iš spaudos išeis ateinančių metų pradžioje. Akademijos nariai JAV-se jau ruošiasi penktajam suvažiavimui, kuris įvyks ateinančiais metais Chicagoje.

• **Dail. Henrikas Salkauskas** už savo paveikslą "Atvaizdas" Australijos dailininkų parodoje Sydneyje gavo aukščiausią premiją. Dail. V. Ratas taipgi dalyvavo toje parodoje.

BENDRAS APDRAUDIMAS
Automobilių, ligoninėje buvimo, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt.
E. A. KLINE
175 West Jackson Blvd.,
CHICAGO 4, ILL.
WEster 9-4380
Namy tel. Lndon 4-6104

JŲS GALITE PASITIKETI DAKTARO PARASYTO RECEPTO TIKSLIŲ IŠPILDYMU, KAI KREIPIATES Į MŲSŲ VAISTINĘ.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sėkmingai veikia. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujaujų, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums daktaro prirašytą receptą ir išsitikinsite, kad mūsų vaistai švieži ir kainos labai prieinamos.

DARGIS VAISTINĖ
CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette
Road
Chicago 20, Ill.
Tel. NEmpho 4-6050

• **Tendencinga studija** apie senovės Lietuvą. "Zeitschrift fuer Ostforschung" (1960 Heft 2/3) išspausdino istorikės Gert-rud Nortensen studiją "Beitrae-ge zur Kenntnis des nodroestli-chen Mitteleuropas um 1400. Er-laeuterungen zur Karte: Preus-sen und Livland um 1400" (333—361 psl.), kurioje plačiai lie-čiamos Lietuvos problemos XV amžiaus pradžioje. Prie studijos pridėtas didelis žemėlapis, ku-riame smulkiai nurodytos buvu-sios kryžiuočių ir lietuvių pilys.

Lietuvių istorikai turėtų apie šią studiją bei jos žemėlapi kritiškai pasisakyti, nes autorė or-dinui priskiria bent tris ketvir-čius Zemačių teritorijos. Žurna-lo adresas: Marburg/Lahn, Beh-ringweg 7.

• **Apie rašytojus S. Pikrį ir J. Piliponį** dabar spausdinamam Lietuvių Enciklopedijos tomui trūksta žinių; jei kas jų turi, prašome siųsti dr. J. Girniui, 27 Juliette St., Dorchester 22, Mass.

VOSYLIUS FOOD MART

2433 West 69th St. Telef. PROspect 6 2113

PARDUODA SAVO GAMYBOS SKILANDZIUS DESRAS — ARBATINES, KROKAVINES, KUMPINES, CIBULINES, CESNAKINES, ZEMAITISKAS, MEDZIOKLINES BEI ŽALIAS dešras virimui

Čia rasite didelį pasirinkimą šviežios mėsos: JAUTENOS, VER-SIENOS, AVIENOS, šviežia ir rūkyta PARSIENA IR PAURSTIENA. Taip pat parduodame: lietuviškus sūrus, sviestą, saldintus ir vis-kius dešreles. Atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Šventadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI

Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą
Pakeičiame į
GAZO—ALYVOS
apšildymą

Paruošta
KURENAMA ALYVA
Pilnas patarnavimas
Išsimokėjimo sąlygos
ANGLYS
Komerčiams
Rezidentams namams
SURBLIAIS ISVALOMI
Boileriai—
Center, krosnys

Mes įrengiame — Mes aptarnaujame

• **Stokerius — Boilerius**

• **Anglines krosnis — Alyvos degintuvus**

• **Karšto vandens šildytuvus**

Pardavėjas: **Vincas Doba**

GAPS ALYVA • ANGLYS

Kreipkitės į mus visais apšildymo ir air-conditioning reikalais
2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PROs. 6-6677

LIETUVIŠKA VALGYKLA PALANGA
6918 South Western Avenue
Chicago 36, Ill. GROvehill 6-9758
Atidara nuo 6 val. ryto iki 8 val. vak.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Jau dabar laikas siųsti siuntinius
KALĖDOMS

MES TURIME SUTARTI SU INTURISTU NUO 1947 METŲ IR ESAME PLAČIAI ŽINOMI DEL PUIKAUS PATARNAVIMO.

MŲSŲ PATARNAVIMO MOKESTIS YRA ŽEMIAUSIAS (nuo \$5.00 iki \$10.00)

Ir per mus pasiųsti siuntiniai greičiausiai pasiekia gavėjus.

Reikalaukite mūsų naują katalogą bei muitų sąrašą.

Central Parcel Service, Inc.
220 So. State St.
Chicago 4, Ill.
WABash 2-9354

Mūsų klientai naudojami nemokamai vieta mašinai greta esančiame garaže.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų.
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmiausiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

"Drauge" jau galima gauti lietuviškų kalėdinių atvirukų
Rinkiny nr. 1
DRAUGO LIETUVIŠKI SVEIKINIMO ATVIRUKAI KALEDOMS

16 atvirukų rinkinys. Religiniai Kalėdų vaizdai ir lietuviški sveikinimo tekstai. Kaina \$1.00

Rinkiny nr. 2
ATVIRUKAI KALEDOMS SPECIALOS SVEIKINIMŲ
10 atvirukų, specialių šilko spausdinimo būdu su lietuviškais piešiniais ir sveikinimais, piešti V. Tubelenės. Kaina \$1.00

Rinkiny nr. 3
LIETUVIŲ DAILININKŲ KALEDINIŲ SVEIKINIMAI
16 atvirukų rinkinys. Dailininkų: P. Augias, V. K. Jonyno, P. Kiaulėno, J. Pantičaus, J. Steponavičiaus ir T. Vailaus piešti kalėdinės nuotaikos vaizdai, 4 spalvų, gražiai atspausdinti ir tinka siųsti į Lietuvą ir į kitus kraštus. Kaina \$1.00
Pinigus su užsakymais siųsti:
DRAUGAS
4545 West 63rd Street
CHICAGO 26, ILLINOIS

SIŪSKITE DOVANŲ PAKETUS GIMINĖMS KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA! JEIGU NORITE, KAD JŲŠ PAKETAS BŪTŲ PRISTATOMAS ŠVENTĖMS, SIŪSKITE ŠIANDIEN, NEVĖLUOKITE!

Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Laisnuota per Intourist)

SIŪSKITE SAVO GIMINĖMS PAKETUS

Į LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS SIŪSKITE PAKETUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583

Atidara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. dieną

141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430

Arti subway — Tarp 6th ir 7th Aves.

1855 West 47th Street Chicago 9, Illinois Tel. FRontier 6-6755	359 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. ANDrew 8-5040	132 Franklin Avenue Hartford, Conn. CHapel 6-4724	332 Fillmore Avenue Buffalo 6, N. Y. Tel. TL 6-2974
39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. MArket 2-2877	900 Literary Road Cleveland 13, Ohio Tel. TOWer 1-1461	11339 Jos. Campan Detroit 12, Michigan Tel. TOWnsend 9-3980	632 W. Girard Avenue Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878

3216 Sunset Boulevard, L.A. ANGELES 26, Calif. NOrmandy 5-9887
217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pusitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiamieji 48 valandas. Adresatą pasiekia į 6—7 savaites oro paštu į 7—12 dienų.

Mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų. Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl muito ir patarnavimo. Katalogas veltai.

STUDIJA APIE JAV ETNIŠKŲ GRUPIŲ KALBAS

JAV-ų švietimo įstaiga pavėdė, nutarė pravesti dviejų metų studiją apie Amerikos etniškų grupių kalbų šaltinius. Ši studija Pensilvanijos Universiteto romuose bus pravedama dr. Joshua A. Fishman, buvusio Žmonių Santykių ir Psichologijos adjunkto profesoriaus. Švietimo įstaiga šios studijos finansavimui paskyrė 141.000 dolerių. Joje bendradarbiaus ir Amerikos Taryba Tautų Tarnybai (American Council For Nationalities Service) New Yorke ir jos įstaigos visame krašte.

Amerikos mokytojai ir švietėjai jau nuo seniai yra susirūpinę, kad per mažas amerikiečių skaičius žino kitas kalbas šalia anglų. Kad sustiprintų Amerikos kultūrinius, komercinius ir diplomatinis ryšius su kitais pasaulio kraštais, reikia vis daugiau žmonių, kalbančių, rašančių ir skaitančių kitomis kalbomis. Amerikiečiai, gimę užsienyje ar kilę iš tėvų, kilusių užsienyje, yra be galo turtingas, tačiau mažai žinomas, šaltinis šiame svarbiame klausime.

Šių (dviejų metų) studijų tikslas yra išnagrinėti, kokiomis priemonėmis tautinės grupės išlaiko savo kalbą, ligi kurio laipsnio jos savo vaikus moko gimtųjų kalbų ir kokia yra jų vadovų bei organizacijų nuomonė, ką reikėtų daryti, kad padidi-

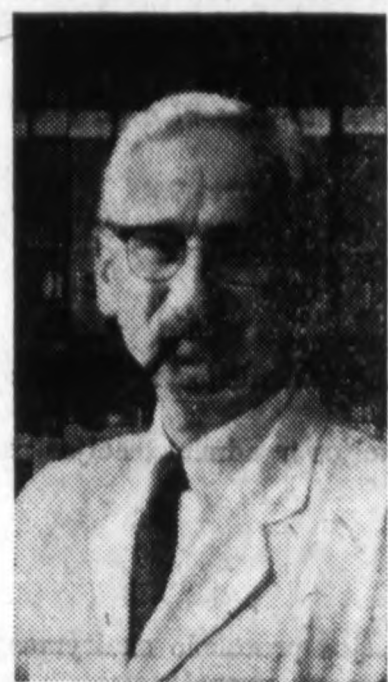
nus šių kalbų naudojimą tarp tautinių grupių narių. Studija bus diskutuojama neangliškojo spaudos ir per radijo bangas bus tiriama, kiek švietimų kalbų mokytojai Amerikos mokyklose ir kolegijose žino apie Amerikos tautinių grupių kalbas ir jų naudojimą.

Dr. Fishman nuomone ši studija "yra gera proga Amerikos tautinėms grupėms išnagrinėti efektingesnę kalbų išlaikymą ir jų perdavimą savo vaikams, ir gera proga tautinėms organizacijoms ir jų nariams aktyviai įsijungti į šį projektą, kuris joms ir jų kraštams turi didelės reikšmės".

Dr. Fishman kviečia visas suinteresuotas šia studija grupes, o ypač tautines organizacijas, užsiimančias kalbų mokymu, ir tėvus, "kurie dėjo ir deda daug pastangų, bemokydami savo vaikus gimtosios kalbos", pasisakyti. "Aš tikiuosi išgirsti apie pasisekimus ir nepasisekimus iš visų šių organizacijų ir individualių žmonių", jis pridėjo. "Jų patirtis bus labai naudinga kitiems ateities metuose".

Pavieniai asmenys ir organizacijos, suinteresuotos bendradarbiavimu su dr. Fishman, yra prašomos jam rašyti sekančiu adresu: "Language Resources Project, 111 West 57th St., New York 191, N. Y."

Am. Council

Dr. Albert B. Sabin, kuris išrado jo vardu pavadintus polio skiepus, priimamus per burną. Jo pastangas rėmė fondas, susidaręs iš March of Dimes rinkliavos.

• Prel. K. Saulys, nepriklausomybės akto signataras, iš Sveicarijos mums rašo: "Naujausias Ereto veikalas, Stasio Salkauskio monografija, labai naudinga knyga ir savo žiniomis ir dalia išvaizda. Skaitytojas nesigailės knyga įsigijęs, o skaitydamas džiaugsis ir gerės. Joje ras daug žinių ne vien apie St. Salkauskį, bet ir apie visuomenę, apie politiką ir religiją ištiso laikotarpio. Knyga naudinga ir pamokanti, ypač jaunesniems skaitytojams".

• Nijolė V. Tamošaitytė su pagyrimu — magna cum laude — yra baigusi Bostono Kolegiją, gaudama bakalaureato laipsnį. Buvo studentų laikraščio redakcijos narė.

• Muz. Juozas Bertulis buvo lėktuvu nuskridęs į Los Angeles; turėjo progos iš lėktuvo pasigrožėti puikiais rudens vaizdais.

Dailininkas laimėjo

Giotto, garsus ita'ų dailininkas, buv. pagarsėjęs šv. tėvo Benedikto IX-jo laikais. Benediktas IX norėjo nutapyti bazilikos sienas. Jam rūpėjo išbandyti Giotto gabumą. Tuo tikslu jis pasiuntė pas dailininką vieną žmogų. Giotto be jokio skriestuvo popieriuje nubėrė nepaprastai taisyklingą apskritimą teptuku. Benediktas IX, pamatęs tai, be jokių kalbų pakvietė Giotto išdažyti šv. Petro bazilikos sienų.

Kišėninis vandens filtras

Išrastas mažas, tik 15 uncijų sverias, vandens filtravimo įtaisas, kuris vandenį išvalo nuo nešvarumų, bakterijų, net kaikurių virusų ir net nuo blogo kvapo. Įtaisas vadinamas purifliker. Jį gamina Sure Co., Inc. Ringoes, N. J. Bus labai praktiškas dalykas turistams ir keliautojams.

Laiškas redakcijai

Dėl vienos recenzijos

Rugpjūčio 27 dienos "Draugo" šeštadieniniame priede, straipsniu "Zarasų krašto paraštėje" A. Mažiulis atsiliepia į J. Vegelio "Draugo" dienraštyje tilpusią trumpą recenziją neseniai Lietuvoje išleisto D. Juknevičiaus knygos "Zarasai — Ežerėnų kraštas". Jis rašo, kad recenzentas "prispaisto savų išmonių", "suvela kaikuriuos gerus dalykus", "jaukia ir sumaišo kitus vietovardžius" ir kt.

Recenzijoje gi, vengiant šališkumo, žymesnės knygos vietos skiepus, priimamus per burną. Jo pastangas rėmė fondas, susidaręs iš March of Dimes rinkliavos.

pažymėjo, kad D. Juknevičiaus knyga paruošta rimtai, turi istorinių žinių ir daug gražių nuotraukų-vaizdų. Tik per daug ten politikos ir pagyrų komunizmui ir okupantams rusams.

Tai kur čia tas J. Vegelio prispaistymas? Kas dėl paminėtų kelių vietovardžių, tai A. Mažiuliui reikėjo pasirausti carinės Rusijos žemės ūkio, teisingumo ir finansų ministerijų archyvuose, kur galėjo rasti žemėlapių ir raštų, rodančių kaip lietuviški Vilkiškiai pasidarė Velykuški, Saitų ežeras — Sarty, upė Saitoji — Sviataja ir kt.

Taip, ne J. Vegelis ir D. Juknevičius, kaip jis sako, "klaidina Zarasų ir jų krašto nepažįstantį žmogų", bet tą daro jis pats, tik primeta kitiems.

Zarasų krašto ir mūsų vietovardžių kito reikalu galėčiau patiekti daug dokumentalių įrodymų, bet leistas su A. Mažuliu i diskusijas nėra prasmės.

J. Vegelis

Žmogus turi imti pavyzdį iš skruzdės. Skruzdė nežino baimės, dėl to niekas nenori sėsti ant skruzdėlyno. — Vl. Putvis

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEdercrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS
6445 SO. WESTERN AVE.

TRYB MODERNIOSKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAJONAS VENTA

REpublika 7-3600

REpublika 7-6601

J. F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYB MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANČE PATAENAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYB MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambalansų patarnavimas dieną ir naktį

Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dayse ir tuoju patarnausime.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3491

PETRAS P. GURSKIS

718 WEST 18th STREET

Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

Tel. OLympie 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVE.

OLympie 2-5245 ir TOWNhall 3-9687

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Pranas Zenkevičius, vienuomenininkas, teatralas ir kultūrininkas rugs. 15 d. mirė Geelonge, Australijoje. Turėjo arti 60 m. amžiaus. Buvo kilęs iš Kryklių kaimo, Bublelių valsė. Gimnaziją lankė Vilkauskų ir Voronežės. Baigęs karo mokyklą, tarnavo II pėst. pulke. Tremties metu nublokštas į Australiją, vadovavo Geelonge lietuvių apylinkėi, taipgi tos apylinkės Kultūros Fondui. Daugiausia jo pastangomis toje apylinkėje buvo įsteigta lietuvių savaitgalio mokykla, lietuvių choras, buvo ruošiami vaidinimai. Velionis buvo baigęs Vaičkauskų Dramos studiją ir yra buvęs pastovus Vilkolakio aktorius. Buvo giedraus būdo, idealistas. Rugs. 9 d. jis buvo parblokštas automobilio ir sunkiai sužalotas. Jo gyvastį jau nebeprasisekė išgelbėti.

• Valentinas Ramonas - Ramonaitis, šiuo metu piešias karnikūras Sears, Roebuck bendrovės leidiniams, šiemet sukūrė ir išleido tris lietuviškas kalėdinių sveikinimų korteles. Vienoje yra pavaizduotas apsnigtas lietuviškas kryžius (koplytstulpis) su pamaldžiai prie jo stovinčiu Kalėdų seneliu, kuris savo ryšulį, lietuviška juosta surišta, pasidėjęs ties kryžiumi. Kitoje kortelėje — kiškučiui stebint važiu lekia pora žmonių; toluomoje matyti apsnigta rūkstanti sodyba, su lietuvišku kryžiumi. Trečia kortelė vaizduoja vaikus, lipdančius sniego senį. Toluomoje — sodyba su lietuviška svirtimi. Kiekviena kortelė turi lietuviškų švenčių sveikinimus. Tos lietuviškos sveikinimų kortelės bus platina mos Chicago ir kitų miestų spaudos platintojų. V. Ramonaičio adresas: 4643 S. Rockwell, Chicago 32, Ill.

• Tėvynės Atgarsiai — tokiu pavadinimu mimiografuotą laikraštį leidžia Chicago Aukštesnioji Lituanistinė Mokykla. Jame spausdinami straipsniai ir eilėraščiai pačių mokslėvių bei mokytojų, taipgi žinios apie mokyklą.

"Tėvynės Atgarsių" redakcijos bendradarbiai yra: Marytė Mažeikaitė, Laisvūnas Skeivailas, Vacys Saulys, Romas Mišūnas, Mykolas Drunga, Antanas Rauchas, Česlovas Kybartas, Mirga Pakalniškytė, Jūratė Barzdukaitė, Dalė Jančytė.

1909

1960

Taupyk Stipriausioje
CHICAGOS TAUPYMO
BENDROVĖJE

Turtas — \$75,000,000.00

Atsargos Fondas \$6,500,000.00

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board

Justin Mackiewicz, Jr., President

FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

DIDŽIAUSIA IR MODERNISKAUSIA PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas
Monuments
11849 So. Kedzie
Avenue,
Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.
Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.
Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718
dare kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak.

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745

John W. Pachankis Patch, Vice-President

C. Vitkanskas Vitkus, District Manager

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Lietuviai savininkai

Atdara kasdien ir sekm. nuo 9 v. ryto iki 5 p.p.

